

KUSTVISIE GOOISE MEREN 2020-2040

NATUUR, WATER EN CULTUREEL ERFGOED AAN DE GOOISE KUST

EINDCONCEPT
12 MEI 2020

COLOFON

Titel document: Kustvisie Gooise Meren
Datum: 12 mei 2020
Auteur: OKRA Landschapsarchitecten
In samenwerking met: Identity Matching Amsterdam
In opdracht van: Gemeente Gooise Meren
Status: Eindconcept

Voor het samenstellen van dit document heeft OKRA getracht alle auteurs, fotografen en andere rechthebbenden te benaderen. Mocht iemand in dit document een illustratie aantreffen, waarop hij of zij rechten kan doen gelden of een niet correcte bronvermelding aantreffen, gelieve zich dan te melden.

Alle rechten zijn voorbehouden, zowel voor het gehele werk als delen ervan. Niets uit dit document mag in enige vorm of op enige wijze worden verveelvoudigd, openbaar gemaakt of opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, fotocopie en digitale vermenigvuldiging in begrepen. Voor iedere vorm van gebruik is schriftelijke toestemming van OKRA vereist.

Deze in dit document getoonde kaarten, visualisaties en referentiebeelden betreffen een verbeelding van de visie op hoe de Gooise kust zich de komende decennia in samenhang kan ontwikkelen. Deze informatie betreft geen uitvoeringsgericht ontwerp van de verschillende onderdelen. De visie is flexibel en biedt ruimte aan publieke en private ontwikkeling van en binnen de kustzone, waarvoor in dit document verschillende kwaliteitseisen zijn benoemd. Elementen en/of maatvoering getoond in dit document zijn dan ook indicatief. Aan in dit document getoonde en omschreven informatie kunnen geen rechten worden ontleend.

Opdrachtgever:

Uitgevoerd door:

In samenwerking met:

OKRA LANDSCHAPSARCHITECTEN BV
OUDEGRACHT 23 | 358 AB UTRECHT
NEDERLAND | 030 225 42 40
MAIL@OKRA.NL | WWW.OKRA.NL

INHOUD

1. INLEIDING
 - 1.1 Opdracht
 - 1.2 Doel van deze visie
 - 1.3 Kustgebied van Gooise Meren
 - 1.4 Input vanuit participatief planproces
 - 1.5 Input vanuit beleid
 - 1.6 Leeswijzer
 - 1.7 Vervolgproces
2. HOOFDTHEMA'S VAN DE KUSTVISIE
 - a. Landschap en Cultuurhistorie
 - b. Natuur
 - c. Havens en Water
 - d. Recreatie en Toerisme
3. IDENTITEIT VAN DE GOOISE KUST
 - 3.1 CPWW-index: Wat is de aantrekkelijkheid voor bezoekers?
 - 3.2 Place coolness
 - 3.3 Brandscape
 - 3.4 Warm welcome
 - 3.5 Paars-factor
 - 3.6 De I/E/N factor
 - 3.7 Brand Concept
 - 3.8 Brand management
 - 3.9 Conclusies CPWW-index
4. DE KUSTVISIE
 - 4.1 Marketing landscape: Het Gooise Minderen: weinig, maar op hoog niveau
 - 4.2 Zes principes
 - 4.3 Zes deelgebieden
 - 4.4 Kansenskaart

Bijlagen:

1. Onderzoek havens en waterrecreatie gemeente Gooise Meren, Bouwsteen voor de kustvisie 'Aan de Gooise Kust', Waterrecreatie Advies BV, Lelystad, januari 2020
2. Onderzoek naar de identiteit van 'de Gooise Kust', advies over een integrale marketing aanpak voor 'de Gooise Kust', Identity Matching Academy, Amsterdam, 13 februari 2020
3. Reactienota Kustvisie Gooise Meren, 16 april 2020

Topografische kaart 2018 (bron: PDOK)

INLEIDING

Een sloepje vaart vanaf het Gooimeer de Vecht bij Muiden op, het Middeleeuwse Muiderstot op de achtergrond. Nieuwsgierige toeristen fietsen langs de vestingwallen in Naarden. De monumentale verdedigingswerken van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Vogelaars spotten een nijlgans of misschien wel een buizerd in de groene Naardermeent. In jachthaven Naarden gooit een schipper zijn zeilboot los voor een rondje Pampus. Natuur, cultureel erfgoed en oneindig veel water. Gooise Meren heeft het allemaal. Een unieke combinatie waarmee we goud in handen hebben om het watertoerisme en de recreatie in Gooise Meren een flinke impuls te geven. Een ambitie uit de 'Economische Visie Gooise Meren 2040'. Hoe kunnen we die kansen in het kustgebied (land én water) en de vaarverbindingen met het achterland pakken? Wat moeten we de komende pakweg twintig jaar doen om toerisme en recreatie te versterken en verder te ontwikkelen? Wat willen we wel en wat willen we juist niet? Dat staat in deze kustvisie Gooise Meren.

1.1 OPDRACHT

De gemeente Gooise Meren heeft behoefte aan een integrale beleidsvisie voor het kustgebied om de (water)recreatie en het toerisme in Muiden, Muiderberg, natuur- en recreatiegebied Naarderbos en Naarden een impuls te geven. De ambities voor het kustgebied staan omschreven in de Economische Visie Gooise Meren 2040 en in het College Uitvoeringsprogramma 2019-2022 van Gooise Meren. In deze visie worden alle belangen en uitgangspunten in het complexe gebied meegenomen en gewogen. Deze kustvisie voor de komende 20 jaar moet richting geven welke ontwikkelingen we willen bevorderen en welke niet. Het geheel is van belang voor positionering van het gebied in relatie tot de Metropool Regio Amsterdam, alsook om kansen voor versterking van (water) recreatie en toerisme te benutten, zoals bijvoorbeeld het onderling verbinden van de verschillende bestemmingen met routes voor langzaam verkeer.

1.2 DOEL VAN DEZE KUSTVISIE

Het doel van deze visie is een antwoord te kunnen geven op de vraag 'hoe om te gaan met initiatieven in het kustgebied'. De beoogde resultaten zijn: Een integrale beleidsvisie op het kustgebied van de gemeente Gooise Meren (2020-2040). Het benoemen en benutten van kansen op het gebied van (water)recreatie en toerisme aan de kust, ter versterking en ontwikkeling van de unieke combinatie van water, natuur en cultureel erfgoed.

Het doel van deze kustvisie is helderheid over wat we wel en niet willen aan de Gooise Kust. Het resultaat van deze visie is een duidelijke focus en onderscheid in stille natuurlijke kust en actieve recreatieve kust met kansen voor ontwikkeling. Het doel is dat de visie zowel inzicht geeft in het totale verhaal van de Gooise Kust, als de specifieke verhalen en kansen van de verschillende plekken.

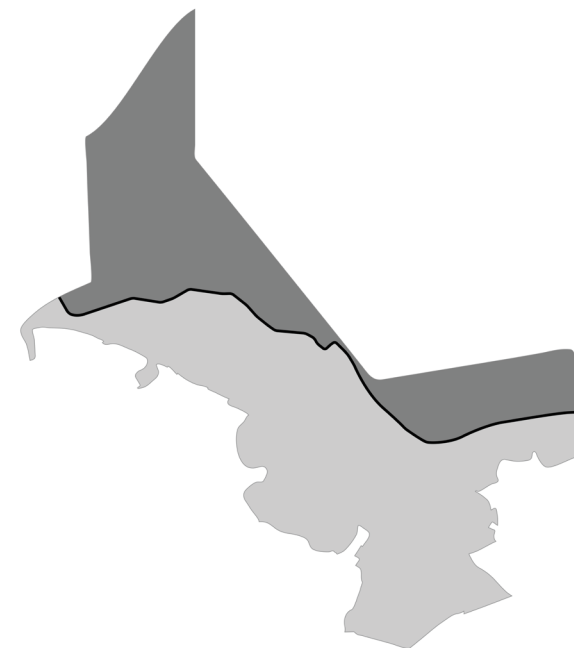
Het resultaat van deze visie is het benoemen en benutten van kansen op het gebied van (water)recreatie en toerisme aan de kust, ter versterking en ontwikkeling van de unieke combinatie van water, natuur en cultureel erfgoed.

1.3 KUSTGEBIED VAN GOOISE MEREN

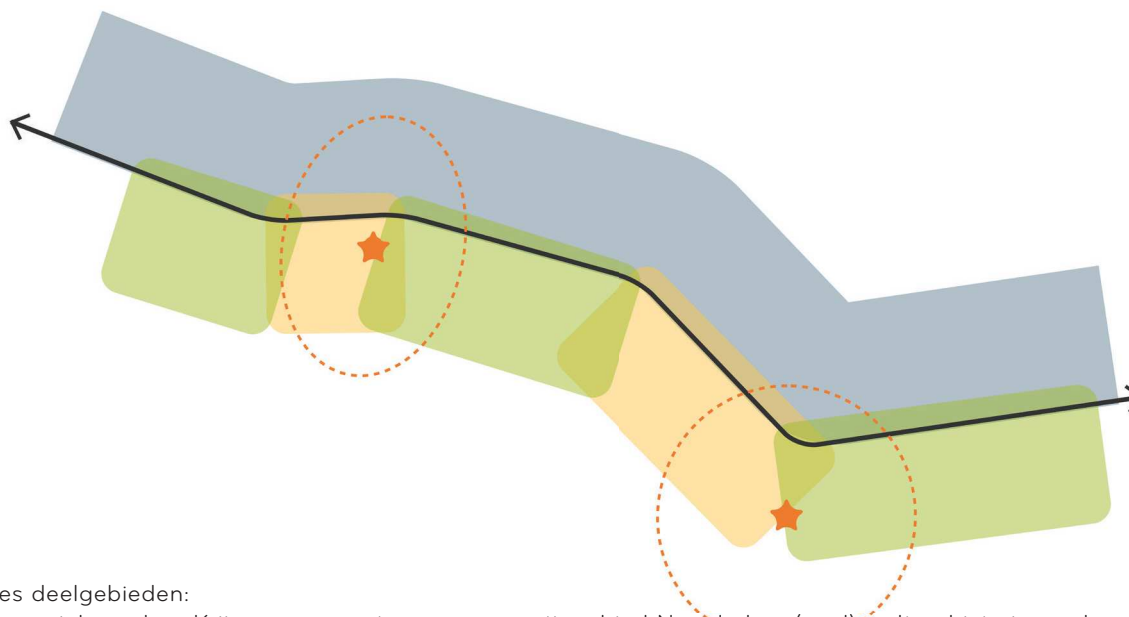
Deze visie voor de Gooise Kust gaat in op het kustgebied van de gemeentegrens met Diemen tot aan de grens met Huizen. Binnen het gebied vallen de kustlijn met de oude Zuiderzeedijk, het watervlak voor Gooise Meren met forteiland Pampus, eiland 't Hoofd en eiland De Schelp. Ook de vaarverbindingen naar het achterland, zoals de Vecht met haar oevers; de Naardertrekvaart tussen Muiden en Naarden en de grachten rondom de Vesting Naarden horen bij het gebied van deze kustvisie. De nieuwbouwlocatie De Krijgsman, het natuur- en recreatiegebied Naarderbos en de kernen van Muiden, Muiderberg en Naarden zijn onderdeel van deze kustvisie. Deze visie gaat dus niet over de hele gemeente. Wat net buiten de kust ligt maar wél invloed heeft op het verhaal aan de kust nemen we mee, maar wat aan de kust ligt en geen enkele interactie heeft met het water laten we liggen. Daarmee kiezen we bewust een meer specifiek plangebied, dan in het eerder verschenen rapport 'Dromen aan de Gooise kust'.

EEN GEBIED MET TWEE GEZICHTEN

Het is een uniek gebied. Het wordt door iedereen genoemd om de natuur, de bijzondere vogels en andere dieren. En om de geweldige rust. En dat is opvallend omdat je op de meeste plekken in het gebied op nog geen honderd meter afstand van de A1 bent. Je hoort het verkeer permanent voorbijrazen. En op veel plekken zie je de snelweg ook. Het is een gebied met twee gezichten. Zo voelen de inwoners dat ook. Aan de ene kant zijn ze onderdeel van de drukke Metropool Regio Amsterdam en aan de andere kant leven ze in het groene paradijs. Inwoners zijn trots op de schoonheid en de rust van het gebied. Architectonisch is het een ratjetoe van stijlen. Alleen het Muiderslot en de Vesting Naarden hebben op dat gebied een duidelijke kwaliteit en gezicht.

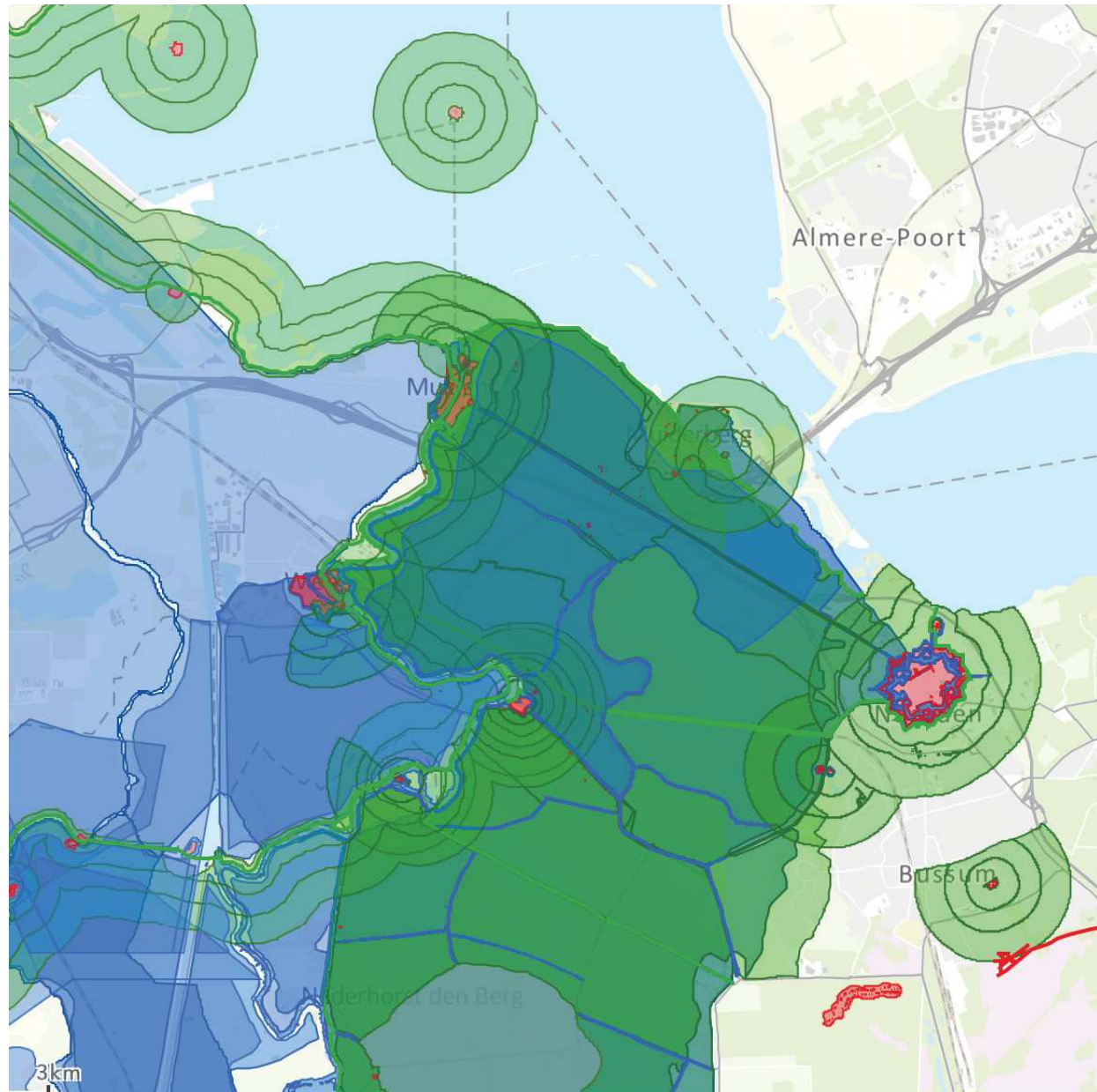

Gemeente Gooise Meren: land + kustlijn + water.

Zes deelgebieden:

dynamiek rondom Krijgsman en natuur- en recreatiegebied Naarderbos (geel), cultuurhistorie rondom Vesting Muiden en Vesting Naarden (ster), natuur en rust rondom Muiderberg en rondom de Klifkust (groen).

No touch zones: Stelling van Amsterdam (UNESCO), Oude Hollandse Waterlinie, Nieuwe Hollandse Waterlinie (UNESCO in aanvraag), schootsvelden. Kaart met Natura2000 in hoofdstuk 2. (bron: <https://utrecht.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=db9adb0b4e4540c78a41fc66b7c246cd>)

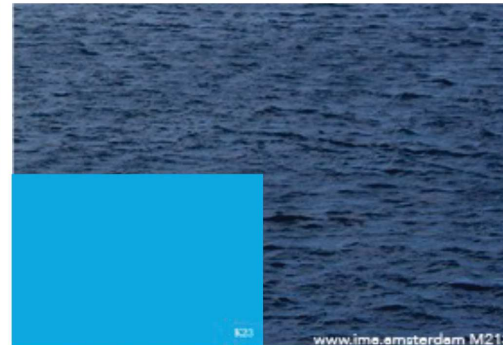
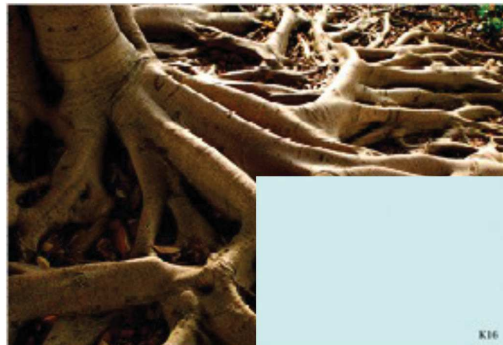
ZES DEELGEBIEDEN

Het gebied ten westen van de Vecht met onder meer nieuwbouwwijk De Krijgsman en het natuur- en recreatiegebied Naarderbos zijn de gebieden met veel dynamiek, waar ruimte is voor recreatieve ontwikkeling. Muiderberg en de Naardermeent zijn puur natuur. Muiden aan de monding van de Vecht en de Vesting Naarden zijn statische gebieden met veel cultuurhistorie.

NO-TOUCH ZONES

Een interessant gebied dus maar met een aantal forse beperkingen waar we bij het verkennen en benoemen van kansen en ontwikkelingen rekening mee moeten houden. Want er mag in het grootste deel van het gebied (ruim 90 procent) heel veel niet of alleen onder strikte voorwaarden. Een groot deel is Natura 2000 en NNN-gebied. Hier bepalen Europese en Nationale regels wat wel en niet mag. Bij aanpassingen in of in de directe nabijheid van deze gebieden is sowieso zorgvuldig natuuronderzoek noodzakelijk.

Ook voor de gebieden die horen bij de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie, zoals de Vesting Naarden zijn stevige randvoorwaarden. Rijks cultureel erfgoed, waarvan de Stelling al op de Werelderfgoedlijst van Unesco staat en de Nieuwe Hollandse Waterlinie door het kabinet genomineerd is voor die lijst. Ook als uniek 'Geopark Gooi en Vechtstreek' is het gebied aangemeld bij Unesco en groot kanshebber voor de Werelderfgoedlijst. Bijzonder vanwege de verschillende landschappen in de afgelopen duizenden jaren gevormd onder invloed van het water van de Zuiderzee, de monding van de rivier de Vecht en kwelwater aan de voet van de Utrechtse Heuvelrug.

Overall Moodboard Gooise Kust volgens participanten kustateliers (bron: IMA)

1.4 INPUT VANUIT PARTICIPATIEF PLANPROCES

Aan het opstellen van deze visie is een uitgebreid participatietraject met inwoners en andere belanghebbenden voorafgegaan. Tijdens de inventarisatiefase die vooraf ging aan de visievormingsfase, is bezoekers, bewoners, ondernemers, overheden en andere belanghebbenden gevraagd om hun dromen, wensen en ideeën voor de Gooise Kust met elkaar en de gemeente te delen. Deze input is in de visievormingsfase aangescherpt in een interactief en participatief planproces met de verschillende stakeholders. Op 14 en 15 januari 2020 zijn twee intensieve kustateliers georganiseerd, waar ca. 80 personen aan hebben deelgenomen. Daarnaast heeft OKRA met ca. 30 lokale en bovenlokale stakeholders 1-op-1-gesprekken gevoerd. In deze gesprekken hebben belanghebbenden de mogelijkheid gekregen om hun specifieke belang en wensen beargumenteerd toe te lichten. Al deze sessies hebben veel bruikbare input opgeleverd. Bij de opstellers van deze visie is veel waardering voor de tijd en moeite die de deelnemers in dit gezamenlijke proces hebben gestoken.

De grote verscheidenheid aan belanghebbenden levert ook een grote verscheidenheid op in de manier waarop mensen het gebied waarderen, omdat ieder vanuit een ander perspectief naar de kustzone kijkt. In de visie worden al deze verschillende perspectieven geplaatst in het totale speelveld, zowel binnen de grenzen van Gooise Meren maar ook zeker in relatie tot de dynamiek buiten de eigen gemeentegrenzen. Daarbij is het gezamenlijk belang vanuit Gooise Meren leidend.

Hoe kijken de stakeholders aan de Gooise kust naar zichzelf en het gebied? En waar dromen zij van? Hoe ziet de ideale Gooise kust eruit, met welke herkenbare Gooise Meren componenten? Tijdens participatiesessies met alle betrokken partijen kwamen voor het gebied woorden naar boven als: authentiek, groen, planten, natuur, waterrijk. En voor zichzelf: assertief, kritisch, betrokken, toegewijd en ondernemend. Uit de dromen van de stakeholders blijkt dat ze de huidige kwaliteiten zeer waarderen en graag willen behouden. Rust, stilte, uitwaaien, niksen, verre uitzichten, natuur versterken, cultuurhistorie en gastvrij zijn. Veel stakeholders zijn tevreden met hoe het nu is. Vanuit commercieel perspectief is het aanbod echter laag. En voor bezoekers kost het moeite om 'insider' te worden, om het Gooise kust-gevoel te ervaren.

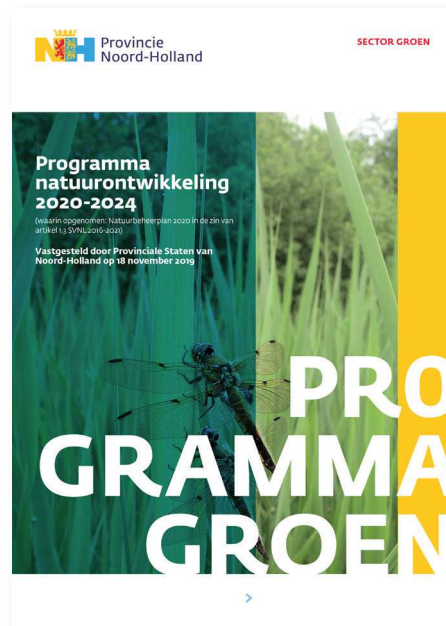
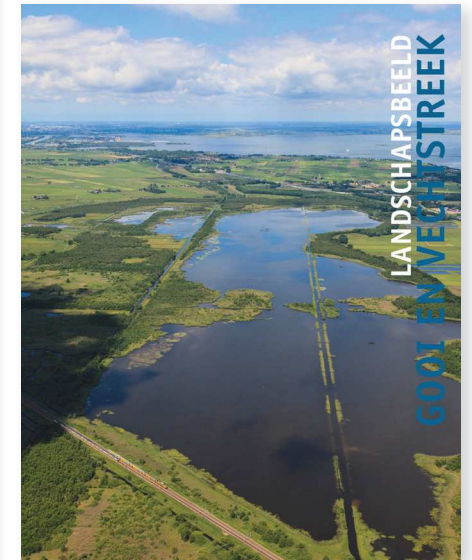
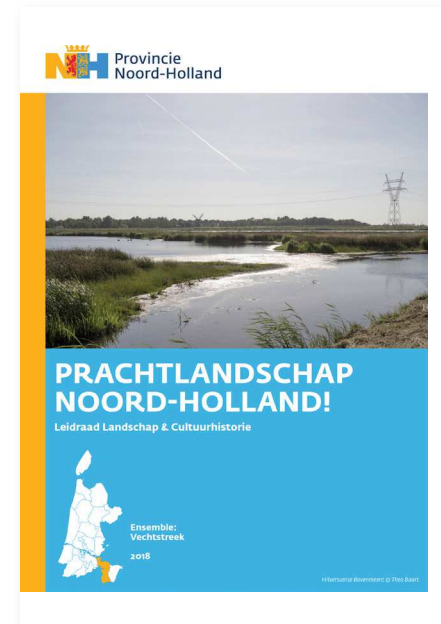
Tegelijkertijd is er onrust bij een aantal bewoners in het gebied. De druk vanuit Amsterdam is groot. Ontwikkelingen als De Krijgsman, Bloemendalerpolder en op termijn nog eens 25.000 woningen erbij in Almere-Pampus kunnen deze druk nog verder verhogen. De huidige bewoners van de Gooise Kust willen niet het attractiepark van Amsterdam worden. De vraag is of dat een reëel angstscenario is: Willen mensen hier wel massaal komen recreëren?

Uit het participatieproces blijkt dat het voor veel stakeholders onduidelijk is wat op welke plek binnen de verschillende overheden belegd is. Wat wordt er lokaal bepaald en wat valt er onder Europese, landelijke en provinciale wet- en regelgeving; en wat nu eigenlijk de rol van de gemeente is in dit grotere geheel. En wat zijn de nationale, provinciale en regionale agenda's voor de ontwikkeling van kustgebieden rondom het IJsselmeer. Deze onduidelijkheid heeft bij een gedeelte van de stakeholders kennelijk tot gevolg dat er een negatief beeld ontstaat over het presteren van de gemeentelijke organisatie op terreinen daar waar andere organisaties of bestuurslagen verantwoordelijk zijn.

1.5 INPUT VANUIT BELEID

Wie bepaalt eigenlijk de toekomst van de Gooise Kust? Dat doen we niet alleen zelf. Er zijn allerlei partijen die plannen, visies en rapporten opstellen die gevolgen hebben voor het gebied: Agenda IJsselmeergebied 2050, Diemerscheg, MRA-verkenning Markermeer-IJmeer. Er is inmiddels een convenant gesloten tussen onder andere Rijk, Provincies, Hiswa en Gastvrije Randmeren en het Watersportverbond voor de gezamenlijke aanpak van het fonteinkruid. Ook die zijn dus in het gebied aan de slag. Bij het opstellen van deze kustvisie is maar liefst gebruik gemaakt van ca. 100 verschillende beleidsdocumenten, die allemaal 'iets' schrijven over de Gooise Kust.

1.6 LEESWIJZER

Deze kustvisie omvat naast deze inleiding een drietal hoofdstukken.

Hoofdstuk 2 beschrijft de huidige kwaliteiten van het gebied. De teksten in dit hoofdstuk zijn in grote mate ontleend aan het gemeentelijke startdocument 'Aan de Gooise Kust'. Dit hoofdstuk geeft om die reden een heel aantal verwijzingen naar staand beleid van gemeente Gooise Meren.

In hoofdstuk 3 geeft Identity Matching Academy haar analyse van de identiteit van de Gooise Kust; op basis van de door hun ontwikkelde methode met de CPWW-index.

Hoofdstuk 4 beschrijft het door Identity Matching Academy ontwikkelde marketinglandscape "Het Gooise minderen, weinig maar op hoog niveau". Vervolgens beschrijft OKRA in dit hoofdstuk de ruimtelijke visie in een aantal hoofdlijnen en wordt deze visie verbeeld in een concrete kansenkaart voor de Gooise Kust.

1.7 VERVOLG

Deze voorliggende kustvisie betreft het eindconcept. Op maandagavond 9 maart 2020 is dit resultaat aan iedereen die geïnteresseerd is, gepresenteerd in Het Arsenaal in Naarden. Vervolgens was er de mogelijkheid online te reageren in de periode 9 maart tot en met 13 maart 2020. In dit eindconcept zijn de binnengekomen reacties verwerkt. Daarbij is de reactienota als bijlage 3 bij deze rapportage gevoegd.

Het is de bedoeling dat de Kustvisie op woensdag 1 juli 2020 in de besluitvormende Raad van Gooise Meren wordt vastgesteld. Hiervoor is op woensdag 27 mei 2020 een politieke avond en op woensdag 10 juni 2020 een meningsvormende Raad. Vooruitlopend hierop is op woensdag 18 maart een thema-uur met de Raad voorzien. De planning van deze vier bijeenkomsten met de Raad is op dit moment nog onder voorbehoud.

De kustvisie geeft op hoofdlijnen aan wat de lange termijnvisie voor de Gooise Kust is. Per deelgebied is daarnaast uiteengezet wat op basis van deze visie het ontwikkelingsperspectief is. De kustvisie op zich is nadrukkelijk geen plan dat uitvoeringsgericht is, maar geeft richting aan actuele en toekomstige publieke en private projecten. Om uitvoering aan de kustvisie te geven zal voor verschillende onderdelen verdere studie en planvorming nodig zijn. Bij de verdere uitwerking van de verschillende projecten wordt natuurlijk ook gekeken of en hoe belanghebbende partijen betrokken moeten worden. Hierbij kan gedacht worden aan aanwonenden, eigenaren, ondernemers maar ook adviesgroepen.

Dromen aan de Gooise Kust. (bron: gemeente Gooise Meren)

2. HOOFDTHEMA'S VAN DE KUSTVISIE

In dit hoofdstuk zijn de vier hoofdthema's uit het 'Startdocument Aan de Gooise Kust' van gemeente Gooise Meren kort herhaald. Dit hoofdstuk beschrijft dus het beleid en de doelen van gemeente Gooise Meren.

2.1 LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

De kuststrook van Gooise Meren is ontstaan als onderdeel van de Zuiderzeekust. Langs de kust ligt nog de Oude Zeedijk met een aantal wielen die herinneren aan vroegere dijkdoorbraken.

Achter de zeedijk liggen verschillende landschapstypen, zoals de monding van de rivier de Vecht met haar oeverwallen, het open polderlandschap vanaf Muiden tot aan Naarden en de zandgronden van de Utrechtse Heuvelrug met overwegend bosgebieden tussen Naarden en Huizen. In het landschap liggen voormalige zanderijen en vaarten voor de afvoer van afgegraven zand naar Amsterdam. In de open polders is sprake van aanhoudende veendaling en verdroging.

De overgang van Heuvelrug naar Gooimeer wordt wel aangeduid als de klifkust; de plek waar de Heuvelrug abrupt overgaat in de open ruimte van het Gooimeer. Naast de Heuvelrug zijn er twee veel kleinere zandopduikingen in het gebied, te weten de Muiderberg en het eiland Pampus. Op de zandgronden zijn verschillende (voormalige) landgoederen en buitenplaatsen aanwezig: Valkeveen, Oud Naarden, het Echobos en het Kocherbos.

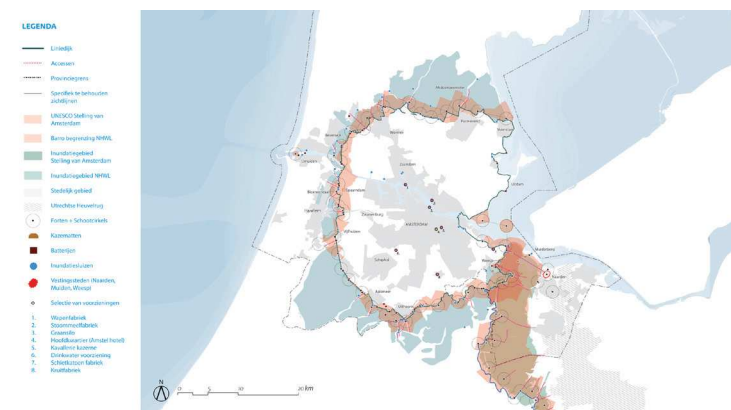
Het natuur- en recreatiegebied Naarderbos is een jonge inpoldering die gelijktijdig met de landaanwinning van Flevoland door de Rijksdienst IJsselmeerpolders is gerealiseerd, met als doel een nieuw natuur- en recreatiegebied voor de regio.

Grote delen van het gebied hebben als onderdeel van de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie een hoge cultuurhistorische waarde. De Stelling van Amsterdam is al beschermd als UNESCO-werelderfgoed. De Nieuwe Hollandse Waterlinie is hiervoor aangemeld, zekerheid over deze UNESCO-bescherming wordt verwacht in de zomer van 2020. Veel bouwkundige objecten zijn als Rijksmonument beschermd. Kern van de regelgeving is dat kernkwaliteiten van het werelderfgoed worden versterkt en niet mogen worden aangetast door nieuwe ontwikkelingen.

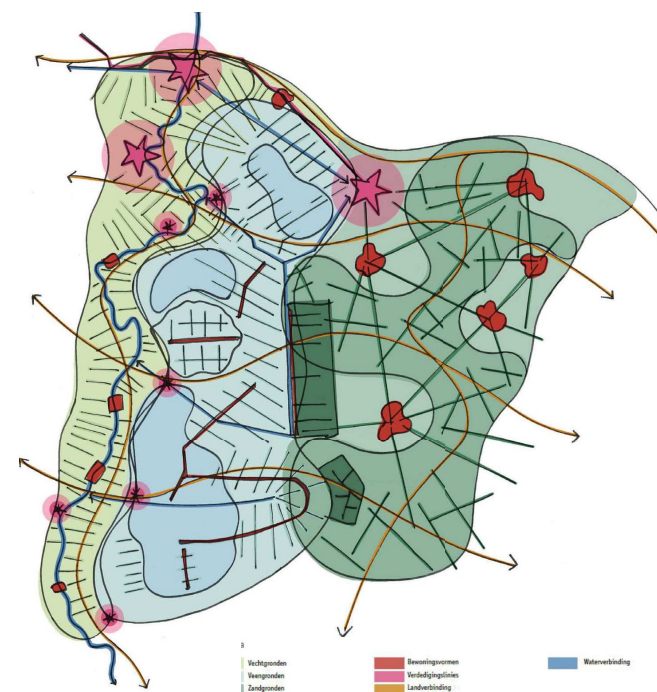
Het gebied kent ook diverse aardkundige monumenten; o.a. De Waver, de Vecht/Aetsveldsche Polder, Weesp-Muiden (oorspronkelijke afvoer van de Rijn en polder), het Naardermeer en de stuwwallen in het Gooi (bij Valkeveen). Zowel Naarden als Muiden lagen eerst meer richting de Zuiderzee. In het water ter plaatse zullen zeker nog archeologische resten aanwezig zijn.

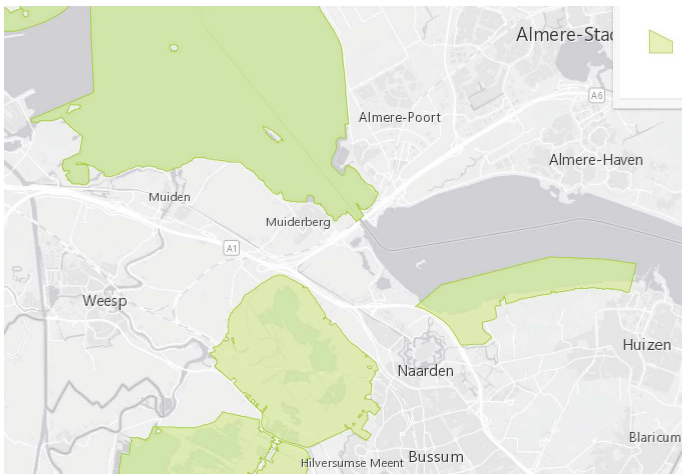
Gemeente Gooise Meren heeft de volgende bestuurlijke ambities ten aanzien van landschap en cultuurhistorie:

- Bevorderen van het behoud van historisch vastgoed en beschermde stads- en dorpsgezichten;
- Opstellen erfgoedbeleid als onderdeel van de Omgevingsvisie;
- Bijdragen aan een regionale cultuurvisie en een kwaliteitsbeeld cultureel landschap Gooi en Vechtstreek;
- Benutten van ons cultureel erfgoed ten behoeve van recreatie en verbinding.

Overzicht van Stelling van Amsterdam en Hollandse Waterlinie (bron: <https://leidraadlc.noord-holland.nl/structuren/sva-nhw1/>).

Natura2000-gebieden. (bron: <https://www.natura2000.nl/gebieden/noord-holland>).

Doelsoorten Natura2000 en 'groot wild' van het stuwwallenlandschap

NNN verbindingszone Naardermeer-Baai van Ballast. (bron: Provincie Noord-Holland)

2.2 NATUUR

De Gooise kuststrook is een uniek landschap met unieke ecologische waarden. In het kustgebied van Gooise Meren hebben grote delen van het land en van het water een beschermde status vanwege Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofd Structuur). Doel is om een samenhangend netwerk van natuurgebieden te creëren, te vergroten en met elkaar te verbinden met nieuwe natuurverbindingen en faunapassages.

Het gebied kent op een relatief klein oppervlak veel verschillende biotopen en specifieke habitatten met bijzondere natuurwaarden zoals o.a. de otter, das, raaf, zwarte specht, ringslang en doelsoorten Natura 2000-gebieden. De natuurgebieden zijn voornamelijk in eigendom van Staatsbosbeheer, Goois Natuurreservaat en Natuurmonumenten.

De wettelijke bescherming van zowel Natura2000 als Natuurnetwerk Nederland, zorgt ervoor dat er zonder verder natuuronderzoek niet zomaar iets mag gebeuren. Belangrijke kernwaarden zijn rust en ruimte voor het goed functioneren van de natuurgebieden. De droge zandgronden zijn gevoelig voor verzuring als gevolg van stikstof en fijnstof. De vernietiging van de PAS bij de Raad van State in mei 2019 en de krantenberichten over grote concentraties stikstof in de Nederlandse natuurgebieden onderstrepen het belang dat we zuinig met onze natuurgebieden om moeten gaan.

Gemeente Gooise Meren heeft de volgende bestuurlijke ambities ten aanzien van natuur:

- Behouden en versterken van natuurwaarden;
- Versterken van de biodiversiteit.

2.3 HAVENS EN WATER

Grote delen van de ca. 30 km lange Gooise kuststrook zijn niet beschikbaar voor waterrecreatie omdat deze gebieden ofwel beschermd natuurgebied ofwel afgesloten privégrond zijn. De waterrecreatie concentreert zich in de kernen van Naarden met het natuur- en recreatiegebied Naarderbos, Muiderberg en Muiden. Hier zijn verschillende stranden voor oeverrecreatie: zwemmen, surfen, kitesurfen, kanoën, suppen, snelvaren, roeien en vissen. Er is een openbaar strand bij de Westbatterij in Muiden, maar daar ontbreekt parkeergelegenheid. Bij Muiderberg zijn er eveneens strandjes aanwezig, echter zijn deze net als het strand bij de Westbatterij niet aangewezen als officiële zwemwaterlocatie. Dat is wel het geval bij de stranden van Muiderberg (bij paviljoen De Zeemeeuw), natuur- en recreatiegebied Naarderbos en Speelpark Oud-Valkeveen.

Het ondiepe water voor de kust wordt gebruikt door motorboten, zeilboten, kano's, sloepen en platbodems. Het open water heeft evenwel veel last van waterplanten, het fonteinkruid. Dat zet varen en zwemmen behoorlijk onder druk.

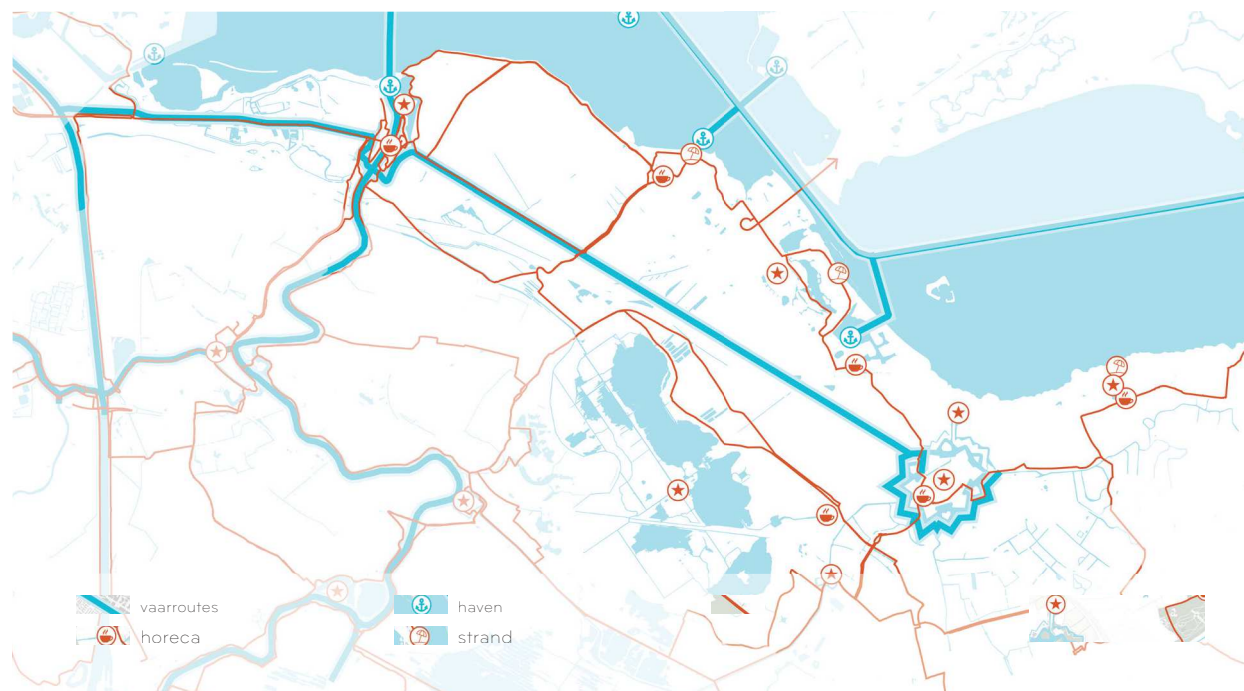
De Vecht is met 25.000 passerende boten een populaire en drukbevaren rivier. De Muidertrekvaart en de Naardertrekvaart worden beperkt bevaren door motorboten omdat de Naardertrekvaart bij Naarden doodloopt voor boten die hoger zijn dan 1,10 meter. Na oplevering van de nieuwe woonwijk De Krijgsman wordt een toename van verkeer op de Muidertrekvaart verwacht. Dit heeft gevolgen voor de openingstijden van bruggen etc.

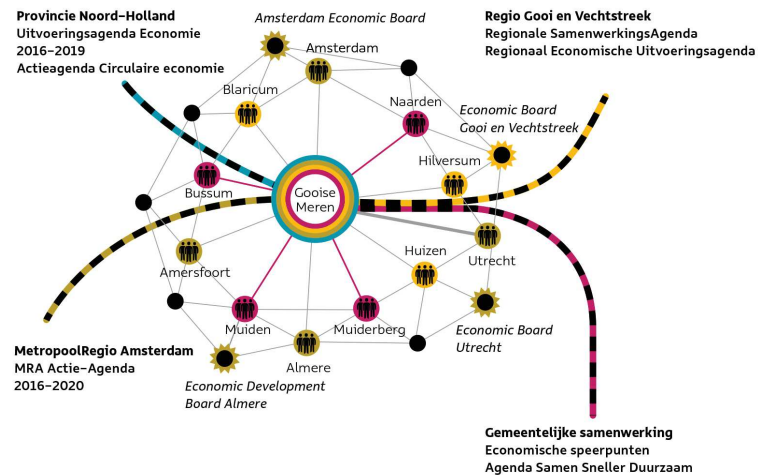
Begin 2020 heeft het bureau Waterrecreatie Advies in samenwerking met de Haven Advies Groep het Onderzoek Havens en waterrecreatie Gemeente Gooise Meren opgesteld. Dit onderzoek geeft belangrijke inzichten in de toekomst van de

watersport. De toekomst van de watersport staat onder druk. De traditionele grote bootbezitter, zoals in de havens van Muiden en Naarden, vergrijsst en verdwijnt. De nieuwe trend is om een bredere nieuwe doelgroep te interesseren met laagdrempelige watersport: suppen, roeien, kanoën.

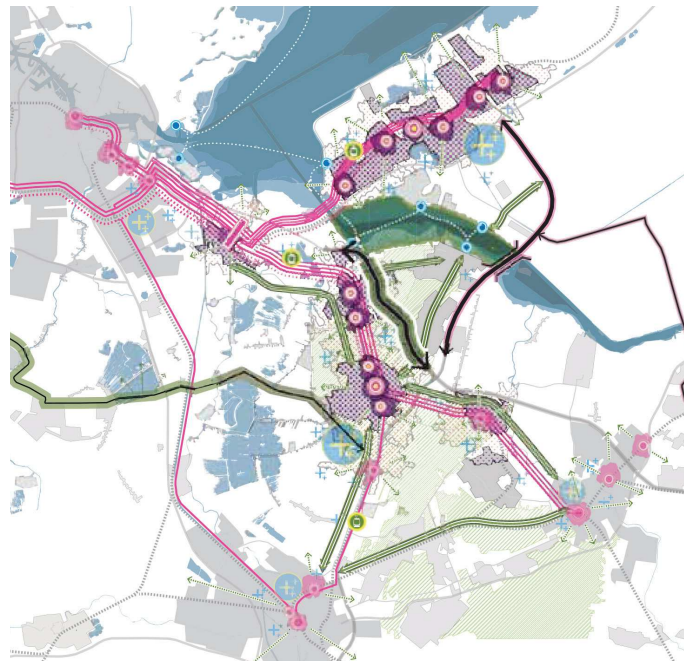
Gemeente Gooise Meren heeft de volgende bestuurlijke ambities ten aanzien van havens en water:

- Ontwikkelen van een visie voor Waterfront en Havens, uitgaande van duurzaam watertoerisme. Deze voorliggende Kustvisie Gooise Meren 2020-2040 is hiervan het resultaat.
- Onderzoeken van de (ruimtelijke en technische) haalbaarheid van een binnenhaven in Muiden.

Netwerkend werken. (bron: Ruimte voor Ondernemerschap)

Verbindingen met de regio. (bron: MIRT-onderzoek)

2.4 RECREATIE EN TOERISME

De gemeente Gooise Meren heeft aantrekkingskracht als het gaat om water, cultuur, cultuurhistorie, creativiteit en interessante kernen. Die kracht gaan we versterken door bestemmingen aantrekkelijker te maken door ze te verbinden en te promoten bij doelgroepen die we graag ontvangen, zoals: natuur- en cultuurliefhebbers, wandelaars, fietsers, sporters, fotografen en fijnproevers. We versterken waterrecreatie en watertoerisme door verbindingen via het binnenwater (tussen Muiden en Weesp, Muiden en Naarden, Naarden en het Oostelijke Vechtplassengebied) en het buitenwater (via Muiden en Muiderberg naar het IJmeer en via Naarden naar het Gooimeer). We benutten de unieke combinatie van water, cultuur en historisch erfgoed. En zorgen voor passende randvoorwaarden (bereikbaar, toegankelijk). Het bestaande aanbod van horeca, overnachtingen, recreatie en (ruiter) sport behouden we en willen we verder versterken.

Gemeente Gooise Meren heeft de volgende bestuurlijke ambities ten aanzien van recreatie en toerisme:

- Verbindingen in de regio.
- Werken aan informatie en promotie voor toeristen en recreanten.
- Verbeteren van de voorzieningen voor toeristen en recreanten.
- Versterken van de infrastructuur en positie 'cultuur en erfgoed' in de regio.
- Benutten van ons cultureel erfgoed ten behoeve van recreatie en verbinding.

3. IDENTITEIT VAN DE GOOISE KUST

Identity Matching is gebaseerd op bewezen modellen uit de klinische psychologie die vertaald zijn naar een methodische aanpak (dus met stappenplan en sturing op resultaten). Die aanpak zorgt voor begrip voor, tijdens en na het proces. En dat maakt resultaten voorspelbaar en zorgt ervoor dat plannen makkelijk kunnen worden bijgesteld indien nodig. De Identity Matching-methode is een praktijkgerichte aanpak binnen het wetenschappelijke vakgebied 'Citymarketing'. Een toegepaste wetenschap dus.

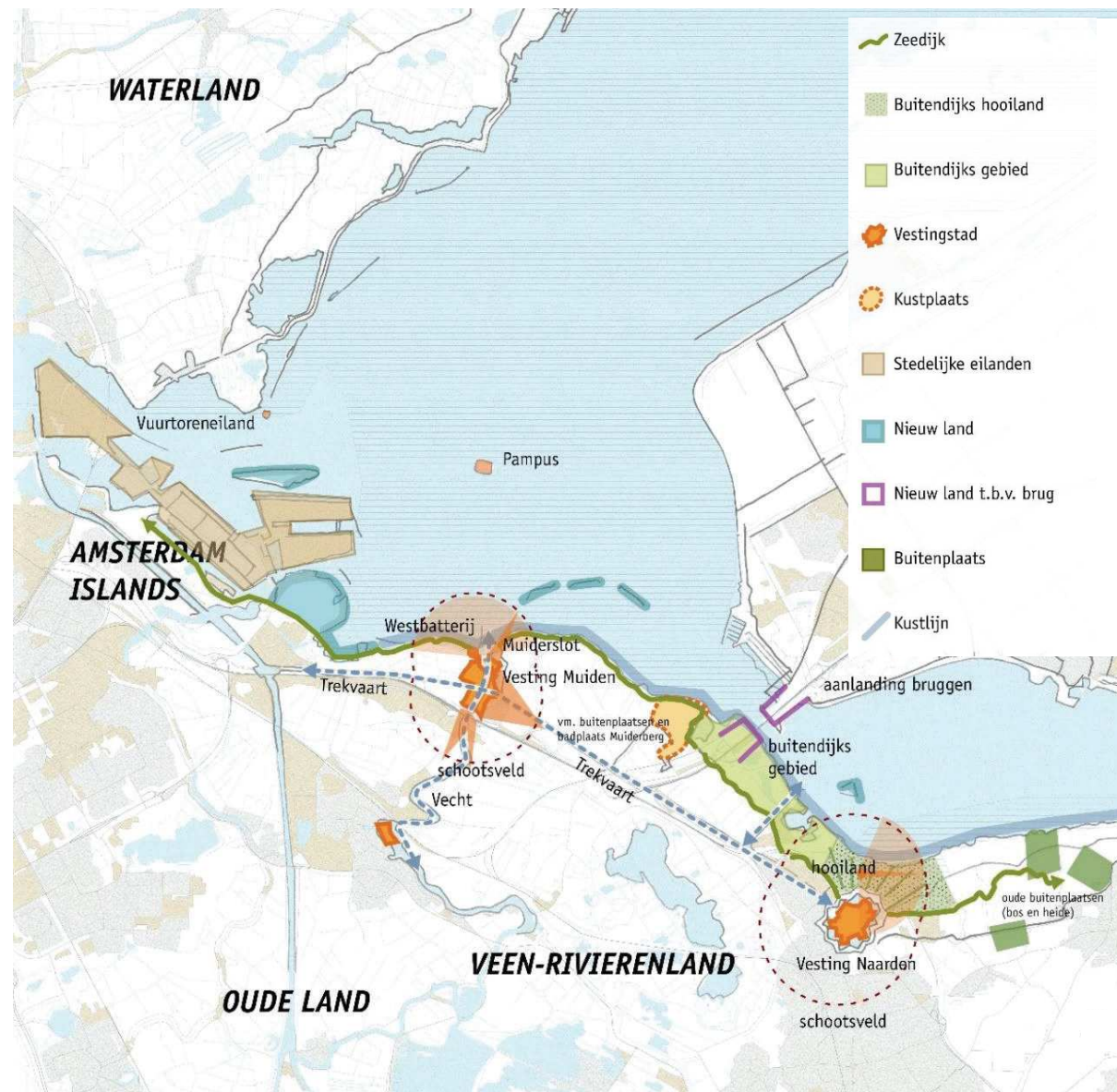

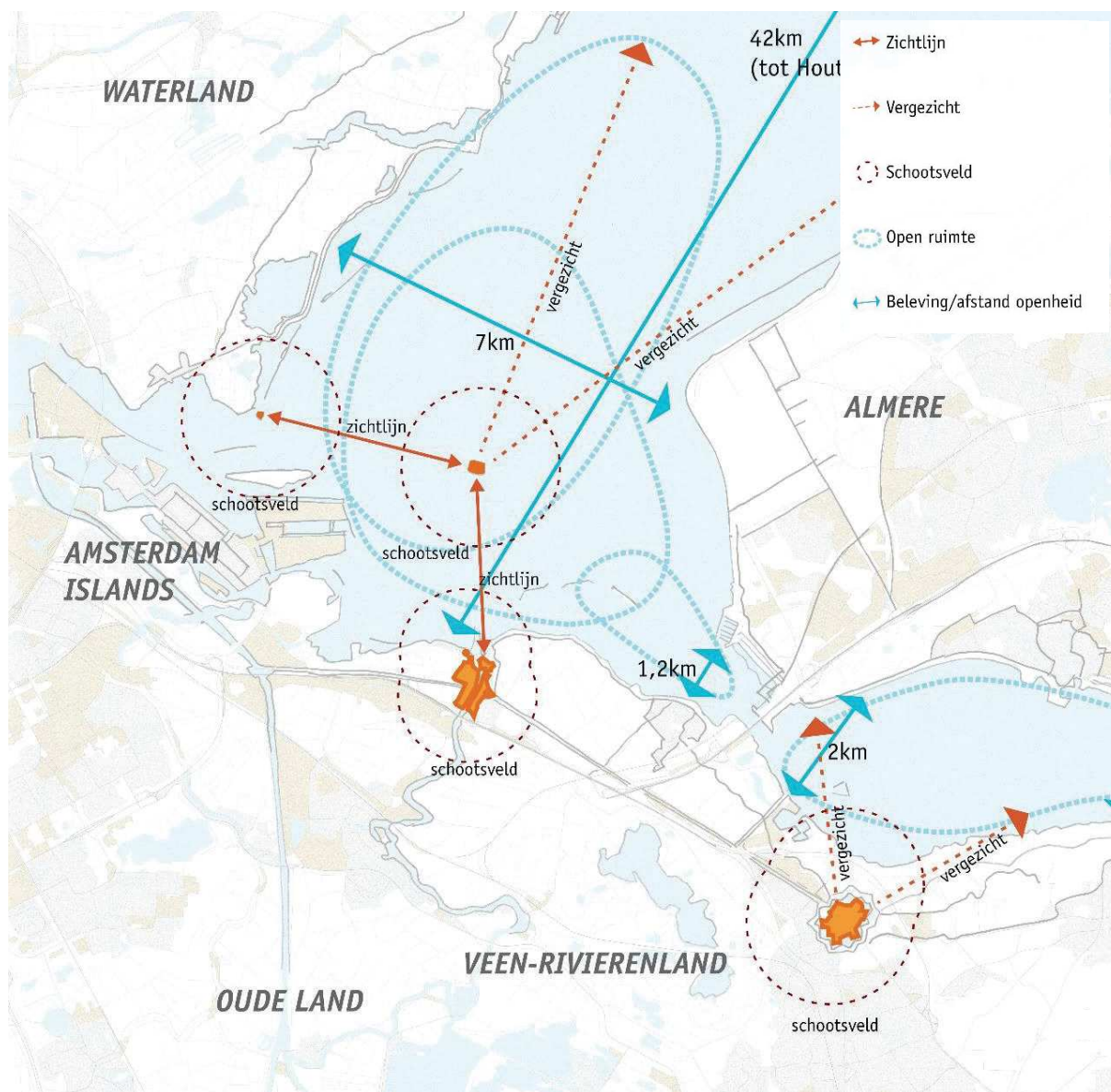
Er wordt met boten gevaren, er zijn kitesurfers, maar het is hier en daar ook leeg. Er zijn grote infrastructurele bouwwerken, de Hollandse Brug, de A1. Er is een volle haven in Naarden, die ook letterlijk vol blijft omdat de boten door het woekerende fonteinkruid niet meer weg kunnen. En er is een prachtig kasteel, het Muiderslot, dat op een oude foto uit 1946 overigens helemaal niet te zien was omdat er een enorm bos omheen stond. Met Naarden-Vesting en het Muiderslot heeft het gebied nu 'publiekstrekkingen' die ooit bedoeld waren om ongewenst bezoek buiten de deur te houden.

In allerlei onderzoeken worden de rust en ruimte die in het gebied binnen handbereik zijn genoemd en geroemd. Maar het geluid en beeld van de drukke snelwegen en spoorlijn zijn in het gebied ook nooit ver weg. Het gaat hier dus om een gebied met relatieve rust en ruimte.

Het Naardermeer was ooit bijna ingepolderd, maar bemalen om droge voeten te houden bleek uiteindelijk te duur. Eind negentiende eeuw ontstond hier in het gebied al de behoefte om de natuur te beschermen. Jac. P. Thijsse maakte van het Naardermeer, waar de stad Amsterdam het huisvuil wilde storten, het eerste Natuurmonument. Inmiddels is er in het hele gebied een levendige cultuur van natuurbescherming. En er zijn in het gebied kustplaatsen met 'zeezicht'. Het kustgebied van Gooise Meren heeft veel verschillende gezichten.

Deze identiteit-definitie is niet een oordeel per plaats, maar een oordeel over de kust als geheel. We benoemen in deze visie de samenhang in het gebied.

3.2 PLACE COOLNESS

Coolness van een plaats vaststellen is belangrijk omdat je dan kunt voorspellen voor wie je plaats aantrekkelijk is. Hoe cool een plaats is, hangt van meerdere factoren af. Je kunt wel cool zijn maar als je bijvoorbeeld onbereikbaar bent schiet je er niks mee op. Voor coolness kijken we onder meer naar concrete zaken als: hoe is de bebouwing? Hoe ziet de openbare ruimte eruit? Wat is de natuurbeleving? Welke uitzichten zijn er? Wat is de zichtbare historie? Niet de dingen waar je er veel van hebt bepalen wat cool is, maar het zijn juist de uitzonderingen, de bijzonderheden, die de coolness bepalen. Maar ook de historie, het nieuws en de mond tot mond verhalen over de plaats spelen een rol.

Coolness van Gooise kust (score 4): Muiden met de haven, sluis, horeca en Muiderstot heeft specifiek aantrekkingskracht. Muiderberg heeft een kitestrand. Niet hét kitestrand van Nederland, maar een veilige plek voor beginners. Lekker ondiep en leuke golven. Naarden is een mooie uitvalsbasis voor zeilers. Het is een bijzondere, samengestelde kust die niet al één geheel te ervaren is voor bezoekers. Op gebied van natuur en erfgoed zijn er veel landmarks te ervaren die in relatie staan tot het water.

Woonboten Naarderbos. (bron: expedia.nl)

Muiderstot. (bron: holland.com)

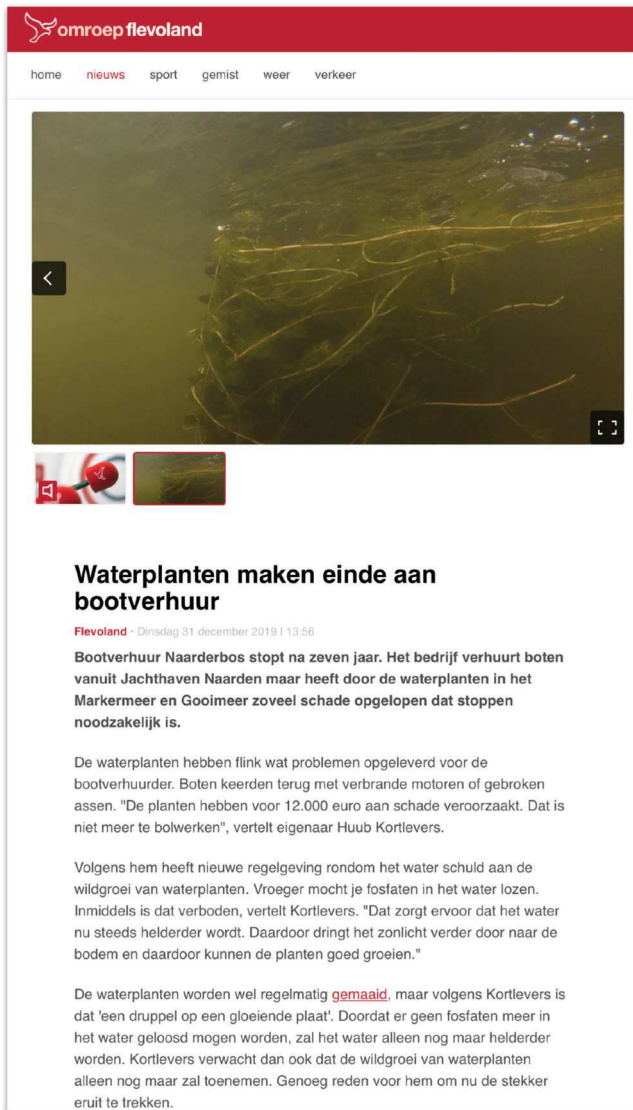
Kitesurf Muiderberg (bron: extrevity)

Haven Muiden. (bron: fortent.nl)

Place Coolness

Problematiek waterplanten gooimeer. (bron: Omroep Flevoland)

Naarden Vesting. (bron: hollandluchtfoto)

3.3 BRANDSCAPE

Brandscape is een beoordeling van de aantrekkingskracht in relatie tot andere 'points of interest' in de omgeving. Kan de plaats op eigen kracht bezoekers aantrekken of moet het gebruik maken van bezoekers aan de regio. De eigen aantrekkingskracht wordt vergeleken met de Michelin-sterrenbenadering; 1 ster is een bezoek waard, 2 is het omrijden waard, 3 is een reis waard. En IMA heeft een 4e toegevoegd: de relatie waard, hier wil je vaker terugkomen. En dat is voor de economisch ontwikkeling interessant.

Brandscape van Gooise kust (score 4): De jachthavens in Muiden en Naarden en het strand voor kitesurfers in Muiderberg krijgen vier sterren. Voor vaste ligplaatshouders en fanatieke surfers zijn deze locaties aantrekkelijk genoeg om steeds terug te keren. Maar heel opmerkelijk, voor andere liefhebbers van de kust heeft Gooise Meren geen enkele 4-sterren locatie. Voor dagrecreanten van buiten de regio heeft het gebied geen specifieke aantrekkingskracht. Publiekstrekken als het Muiderslot, Naarden-Vesting en Oud-Valkeveen en voorheen golfbaan Naarderbos zorgen nauwelijks voor overlopende aantrekkingskracht voor de Gooise kust. Bezoekers van het Muiderslot nemen niet een handdoek mee om aan het strand te gaan liggen en huren 's middags niet een bootje in jachthaven Naarden. Wat overigens door het fonteinkruid ook steeds minder aantrekkelijk wordt voor dagrecreatie. De kustplaatsen manifesteren zich afzonderlijk en ieder heeft zijn eigen vaste doelgroep. Het is ieder voor zich, van een Gooise kust is geen sprake.

Brandscape

3.4 WARM WELCOME

Hoe toegankelijk en bereikbaar is een plaats? Heb ik een gids nodig of kan ik lekker zelfstandig rondlopen? Moet ik een tentje overnachten of zijn er alleen maar 4 sterrenhotels? Spreekt de cultuur mij aan? Zijn de prijzen ok? Wat kan ik er eten en drinken, zijn er leuke evenementen en attracties? Zijn er nog leuke winkels? Belangrijk is of je in een plaats insider kunt voelen. Bezoekers willen het gevoel hebben dat ze met de locals mee mogen doen.

Warm welcome aan Gooise kust (score 3): Er zijn geen grote attracties aan de Gooise kust. Om in de top 50 van Nederland te komen heb je meer dan 380.000 bezoekers per jaar nodig. Oud-Valkeveen is met 220.000 bezoekers (veel scholen) de grootste attractie van het gebied. Het Muiderslot staat met 145.000 bezoekers op plek 2. Pampus (53.000) op 3 en het Vesting Museum in Naarden-Vesting trekt 20.000 bezoekers per jaar. Veel Naarders geven aan dat de stad al bijna onder water staat met bezoekers, maar deze getallen lijken aan te geven dat de (gevreesde) drukte zeer relatief is. Het is niet makkelijk ondernemen aan de kust van de gemeente Gooise Meren. Beperkingen en bedreigingen (beschermde natuurgebieden, fonteinkruid, actiegroepen, negatieve verhalen in de krant) zorgen voor matig ondernemersklimaat. Daardoor is er voor bezoekers weinig te beleven en te kiezen. Het aanbod voor dagrecreatie verschaalt. Als ondernemers in de gastvrijheidsindustrie zich in een gemeente niet welkom voelen, zullen hun potentiële gasten zich ook niet gewenst voelen. Faciliteren of weren? Die keuze moet gemaakt worden.

Geen grote attracties aan de Gooise kust...

Oud Valkeveen: 220.000 bezoekers (bron NRC-2018)

Muiderslot: 145.244 bezoekers (bron Muiderslot-2018)

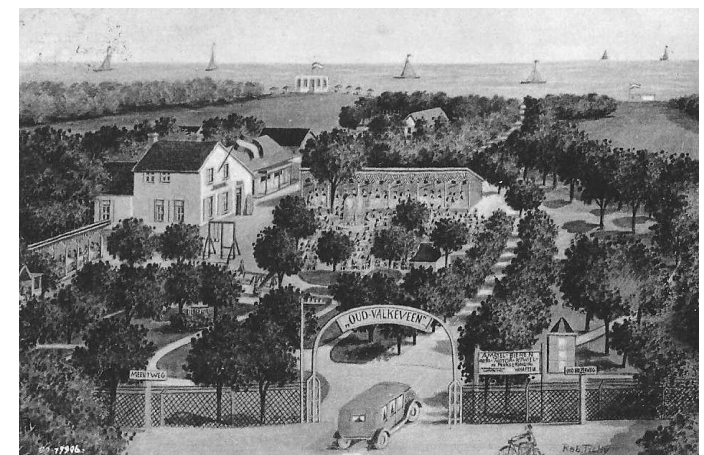

Pampus: 52.898 bezoekers (bron Stichting FP-2018)

Naarden-Vesting: 20.524 bezoekers (bron Stichting Vestingmuseum-2018)

Warm Welcome

Oud-Valkeveen. (bron: gooiland)

Fort Pampus. (bron: sailing.nl)

Fietsen in de Vechtstreek. (bron: Waterschap AGV)

3.5 PAARS-FACTOR

Hoeveel van de specifieke kwaliteiten van de omgeving ervaar je als bezoeker binnen het aanbod (attracties, evenementen, horeca)? Of is het aanbod dat ik overal kan vinden?

Paars-factor van Gooise kust (score 2): Door de grote verschillen van de plaatsen is er niet iets dat typisch Goois is. Zeker niet op het gebied van watersport. Er is hooguit een Muiden-aanbod, maar zeker geen Gooise Kust-aanbod. Eigenlijk vormen alleen de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam een soort samenhang in het gebied. Maar dat is niet exclusief voor de Gooise kust. En er is geen relatie met de watersport.

In potentie is de kust van de gemeente Gooise Meren een geweldig gebied: om tot rust te komen of om te ontspannen door inspanning (wandelen, fietsen, watersport). Maar door het ontbreken van onderlinge samenhang (die wel gecreëerd kan worden) heeft het gebied geen bijzondere aantrekkingskracht op dagrecreanten ten opzichte van andere kustplaatsen langs het IJsselmeer en de Randmeren.

Paars-factor

3.6 DE I/E/N FACTOR

De Iets/Ergens/Nu factor geeft aan of er urgentie is om naar een plaats toe te gaan. Veel plekken zijn best aardig maar staan niet in de top 5 om snel eens te bezoeken. Er is namelijk geen enkele reden om NU te gaan. Als die urgentie niet gecreëerd wordt, blijven mensen weg.

De I/E/N factor van Gooise kust (score 1): Er gebeurt te weinig op het gebied van evenementen om voor die factor te gaan. De Muiderslotweek is leuk maar piepklein. Er zijn alleen lokale evenementen in Gooise Meren en die hebben nauwelijks relatie met het water. De Sloepenrace Muiden-Pampus-Muiden is wél zo'n evenement, maar trekt geen grote aantallen bezoekers. (Wel deelnemers...) Er zijn geen grote beeldbepalende evenementen zoals de Sneekweek, Rondje Texel of Medemblik Regatta die ervoor zorgen dat het gebied op de shortlist van dagrecreanten komt. De Holland Week die van 1937 tot 1983 vanuit Muiden plaatsvond had wel die Iets/Ergens/Nu factor.

Muiderslotloop. (bron: Muider IJclub)

Holland Week Muiden. (bron: ANP Historisch Archief)

I/E/N-factor

Ingrediënten voor het brand ontbreken. (bron: Cakefix)

3.7 BRAND CONCEPT

In hoeverre wordt een gebied als merk ontwikkeld én aan de man gebracht? Bestaat er een brand concept voor een plaats? Hoe worden de Gooise kust en de Muiden, Muiderberg en Naarden afzonderlijk als kustplaatsen vermarkt?

Brandconcept van Gooise kust (score 0): Er is geen merkconcept ontwikkeld voor de kust van de gemeente Gooise Meren. Er is niet gewerkt aan herkenbaarheid en samenhang in identiteit aan de Gooise kust. Er is geen storytelling. Het ontbreken van samenhang en specifieke aantrekkingskracht. Ook voor de kustplaatsen afzonderlijk is zo'n concept er niet. 'Voordeel' is dat de druk van bezoekers aan het gebied relatief laag is. Als de stakeholders vaststellen dat dat precies de bedoeling is, hoeft er weinig te veranderen. Maar wil je wel bezoekers, dan biedt het ontbreken van een merkconcept ook de ruimte om vanaf punt nul een aanpak te ontwikkelen die goed bij het gebied past met behoud van de waarden. Let op: Vaak wordt gedacht dat de VVV bezig is met het aan de man brengen van de Gooise kust(plaatsen) als merk. Maar dat merk bestaat dus (nog) niet.

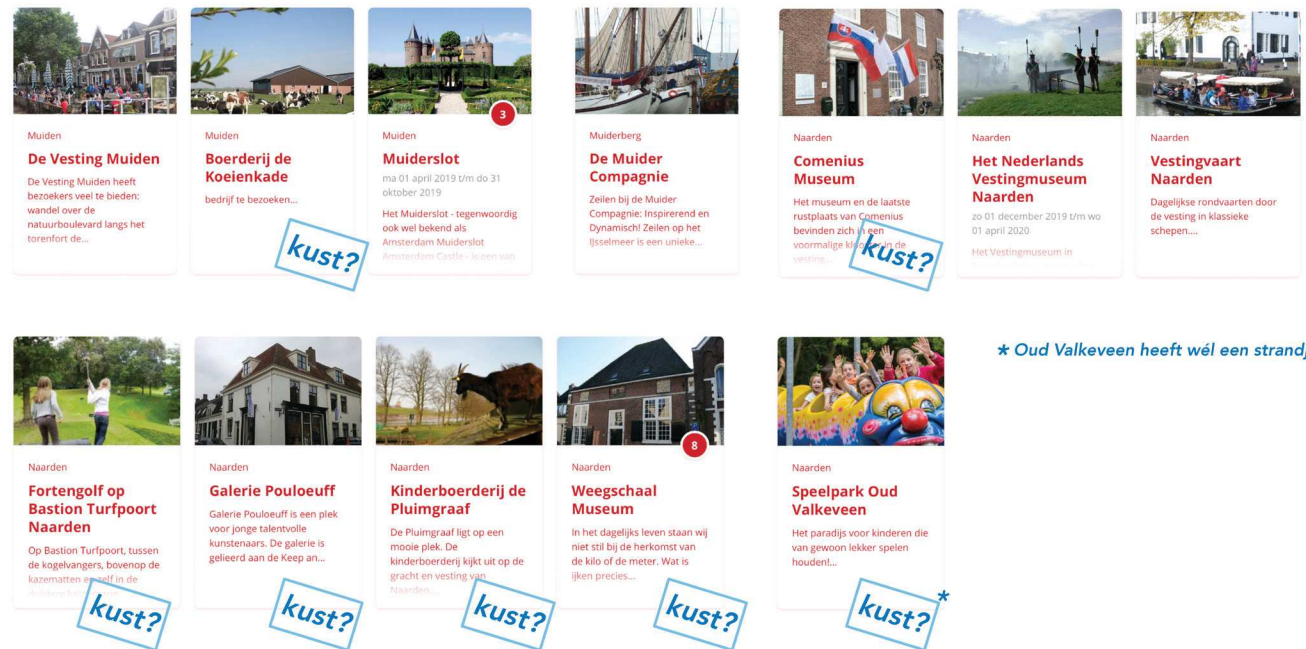
BrandConcept

3.8 BRAND MANAGEMENT

Wordt het merk van een plaats, voor zover dat er is, wel gemanaged? Hoe wordt het aanbod dat er is neergezet en doorontwikkeld? Wordt het als thema neergezet? Wordt het gepromoot?

Brand management van de Gooise kust (score 1): Binnen de gemeente Gooise Meren is geen organisatie verantwoordelijk voor de ontwikkeling en het beheer van 'de Gooise kust' als eigen entiteit. De promotie van individuele kustplaatsen is ondergebracht bij de VVV Gooi en Vecht. De plaatsen staan als geheel centraal en niet de kust als 'thema'. Zo wordt kinderboerderij de Pluimgraaf in Naarden gepromoot. Daar komt geen bezoeker voor naar Naarden en kustbeleving is het ook niet. De dagrecreant/watersporter wordt nauwelijks als doelgroep aangesproken. Alle watersportondernemers en partijen doen hun eigen productontwikkeling en promotie. Ze zoeken niet naar de samenhang van de kustplaatsen en ontwikkelen die zo ook niet. Zo wordt het creëren van onderscheidend vermogen ten opzichte van de andere plaatsen aan het IJssel/Randmeren overgelaten aan individuele stakeholders. En er wordt dus niet gewerkt aan een gemeenschappelijke toegevoegde waarde. Voordat je je als merk kunt gaan uitdragen moeten er keuzes gemaakt worden. Wil je überhaupt een merk ontwikkelen? Voor het geheel? Of voor de plaatsen apart? Zo ja, dan moet de regie vanuit de gemeente komen. Regiegroepen kunnen het uitwerken, koers bepalen en deelwerkgroepen opzetten voor verdere productontwikkeling. Als de VVV overigens het aanbod van waterrecreatie nu zou bundelen zou er een klein begin van promotie kunnen zijn.

BrandManagement

Wie promoot de kust als merk? (bron: VVV Gooi & Vecht)

Topografische kaart ca. 1975-80.
(bron: topotijdreis.nl)

Topografische kaart ca. 2000. (bron: topotijdreis.nl)

Topografische kaart 2019. (bron: topotijdreis.nl)

3.9 CONCLUSIE CPWW-INDEX

De totaalscore van de CPWW-index komt voor de Gooise kust op 15 (van de 70 haalbare punten). De plek staat op dit moment toeristisch dus niet op de kaart. Naar de toekomst is het de vraag wat we gaan doen met de Gooise Kust. Enerzijds zit een groot deel van het gebied op slot (de zogenaamde no-touch zones) anderzijds laten de afgelopen vier decennia zien dat verandering in dit gebied zo dicht bij Amsterdam onontkoombaar is.

NO TOUCH-ZONES

Er zijn veel 'no touch-zones' en dus maar kleine gebieden beschikbaar voor (waarde)ontwikkelingen. En er zijn veel tegengestelde meningen. Dat betekent dat we stevige keuzes moeten maken. En dat mensen moeten accepteren dat op sommigen plekken wél wat gaat gebeuren. Als de 'touch-zones' ook verboden terrein worden, staat de gemeente op slot. Partijen met tegengestelde belangen moeten met elkaar om de tafel en uitruilen. Voor wat hoort wat. Dat geldt voor de oevers van de Vecht in Muiden en het natuur- en recreatiegebied Naarderbos met de golfbaan. Er moet wederzijds begrip voor elkaar komen anders komen we geen stap vooruit.

ONTWIKKELINGEN IN DE AFGELOPEN 20 JAAR

De afgelopen jaren heeft de ontwikkeling van het gebied niet stilgestaan. Zoals het er nu uit ziet is ook ooit bedacht. Er is al jaren volop beweging. Door de tijd heen zie je het gebied 'dichtlopen'. Tussen de plattegrond van 2000 en 2018, een periode van amper twintig jaar, zit een extreem verschil. De komende jaren is er veel vraag naar nieuwe huizen. Wij kunnen wel roepen dat we overal rust en ruimte willen maar de kaart loopt hard vol met nieuwe wijken. En dat betekent ook dat die bewoners ergens willen gaan recreëren. In het volgende hoofdstuk gaan we in op wat dit betekent voor de Gooise Kust. Hoe willen we dat de Gooise Kust gewaardeerd wordt door bezoekers?

Score: 15/70

Place Coolness

Brandscape

Warm Welcome

Paars-factor

I/E/N-factor

BrandConcept

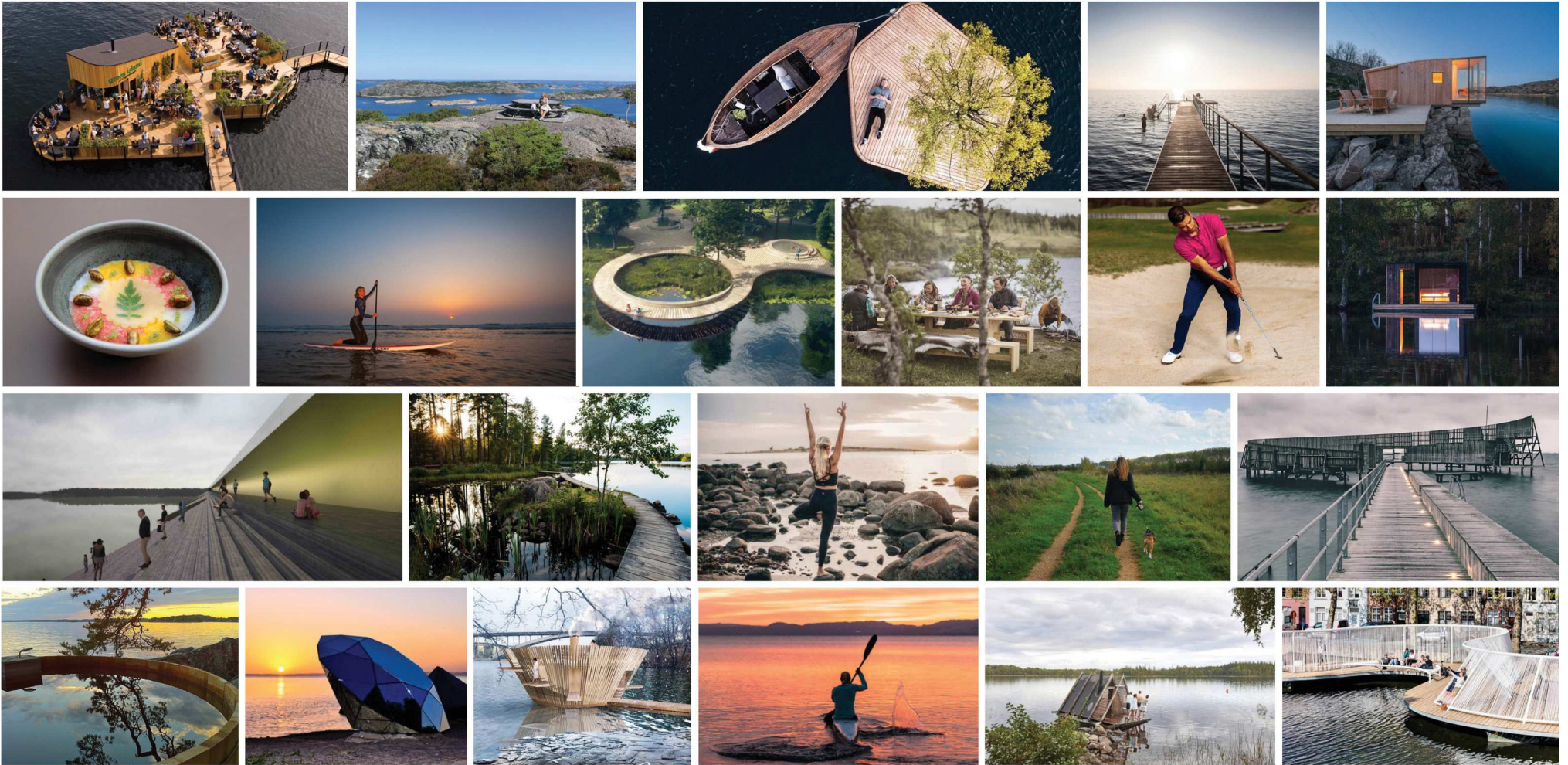

BrandManagement

4. DE KUSTVISIE

Dit hoofdstuk beschrijft het door Identity Matching Academy ontwikkelde marketinglandscape "Het Gooise minderen, weinig maar op hoog niveau'. Vervolgens beschrijft OKRA in dit hoofdstuk de ruimtelijke visie in een aantal hoofdlijnen en wordt deze visie verbeeld in een concrete kansenkaart voor de Gooise Kust.

Moodboard Het Gooise Minderen (bron: IMA)

4.1 HET GOOISE MINDEREN: WEINIG, MAAR OP HOOG NIVEAU

In het vorige hoofdstuk hebben we vastgesteld dat de Gooise Kust op dit moment weinig tot geen aantrekkingskracht heeft voor bezoekers. Ook hebben we gezien dat grote delen van het kustgebied 'op slot' zitten vanwege wet- en regelgeving ten aanzien van erfgoed en natuur. Ten derde hebben we gezien dat in de voorbije vier decennia juist de verandering de constante is geweest. Wat betekent dit voor de Gooise Kust in 2040? Hoe willen we dat die gewaardeerd wordt door bezoekers? Dat levert een bespiegeling op. Droom en mijmer even mee...

Van IJburg naar Pampus, van Pampus naar Muiden en weer terug naar IJburg. Net geen 14 kilometer varen. Zodra je IJburg verlaat, verandert alles; het tempo langzaam genoeg om alles rustig in je op te nemen. Trams en toeters maken plaats voor het geluid van kabbelend water en de wind. De uitlaatgassen maken plaats voor de geur van waterplanten.

In enkele minuten ontspan je en ben je in een andere wereld. Een wereld die vanaf de A1 verstopt ligt achter de nieuwbouw en karakteristieke IJsselmeerplaatsen als Muiden, Muiderberg en Naarden. Ver weg, maar niet onbereikbaar voor wie de moeite wil nemen. Je parkeert de auto onderaan de snelweg en gaat verder op de fiets of te voet. Eerst nog polder en bebouwing en ineens sta je aan de rustige wallenkant van het zuidelijkste puntje van de voormalige Zuiderzee.

Verrassend veel natuur op die smalle strook. Langs de oevers, rondom de monumentale vestingwerken en bij het Muiderslot. In de bossen van Valkeveen leven naast BN'ers ook zeldzamere vogels als de zwarte zwaan. In tijden waarin burn-outs eerder regel dan uitzondering zijn, is een gebied met relatieve rust tussen de oprukkende randgemeenten eerder

noodzaak dan luxe. Een gebied dat het verdient om duurzaam ontwikkeld te worden. Het moet geen verzameling losse postzegels van historische waarde worden. Er is recht op een samenhangende kust waar kwaliteitsverwachtingen worden waargemaakt. Voor bewoners en voor rustzoekers uit de omgeving.

Hoe vreedvoller bewoners elkaars belangen erkennen, hoe vreedvoller bezoekers er zullen verblijven. Geven en nemen. Dit mooie gebied kan dan de perfecte overloop worden van het groene hart naar het blauwe hart. Met mooie, goed onderhouden uitspanningen met uitzicht op het water en het groen. Met recreatie waar motoren geen rol van betekenis spelen. Maar waar je heerlijk kunt wandelen, fietsen, roeien, zeilen én golfen. In een omgeving die gekoesterd wordt, waar bewust gekozen is voor een tandje minder. Hier kan de knop op UIT.

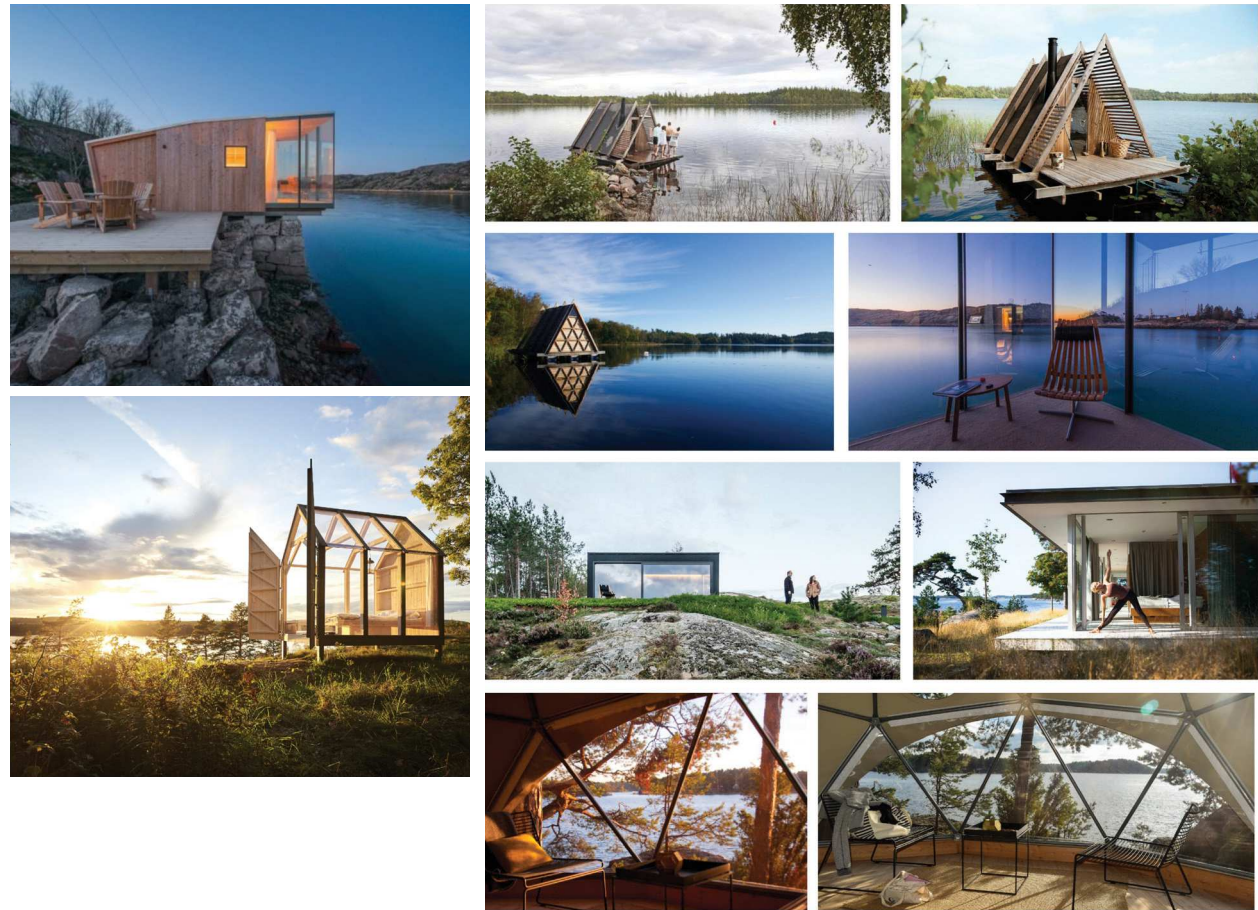
't Gooise Minderen in Gooise Meren kan een begrip in de regio worden; weinig, maar op hoog niveau...

Op de volgende pagina's geven we inspirerende voorbeelden die invulling kunnen geven aan deze identiteit. De gekozen identiteit sluit aan bij het gewenste profiel van hoofdzakelijk lokale bezoekers en deels regionale bezoekers bestaande uit cultuur- en natuurliefhebbers, aangevuld met actieve watersporters.

Vanzelfsprekend geldt dat bij de exacte locatiekeuze rekening gehouden dient te worden met de randvoorwaarden die er in grote delen van de kustzone zijn vanuit erfgoed en natuur. Geadviseerd wordt om het concept van 't Gooise Minderen na vaststelling van deze visie uit te werken in een aantal concrete inrichtingsprojecten.

KLEINSCHALIGE LUXE VERBLIJFSACCOMMODATIES

Wat te denken van drijvende accommodaties en steigers aan de kust; een luxe glamping en/of boardwalks boven het water en het groen op plekken waar je nu niet mag lopen. Kleinschalig allemaal maar wel luxe uitgevoerd. Met gebruik van duurzame en hoogwaardige materialen. Ingericht met regionaal of nationaal geproduceerde spullen. Gasten hebben meer en een goed gevoel bij producten van dichtbij. De concepten zijn passend bij de waarden van Gooise Meren. Het zijn accommodaties die bucketlistwaardig zijn. Je moet ze, net als een bezoek aan het toprestaurant Noma in Denemarken, lang van tevoren boeken, maar dan is het ook supertof en exclusief.

Voorbeelden van kleinschalige luxe verblijfsaccommodaties (bron: IMA)

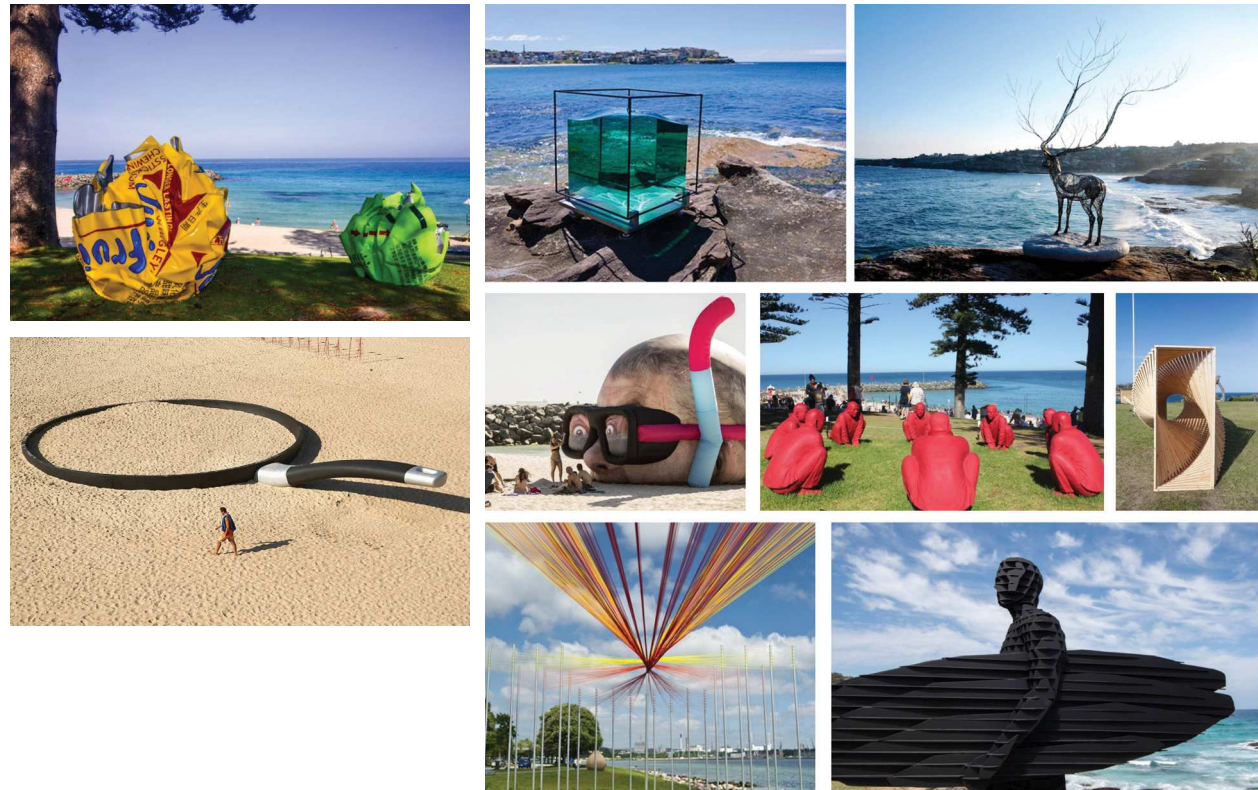
DE HAUTE PICKNICK

Perfect passend bij het concept van de Gooise kust. Luxe (ook overdekte) picknickplekken in de natuur. Als je wil komt een chefkok voor jou en je familie koken. Middenin de natuur of in een recreatiegebied. Je kunt de Haute Picknick-plekken online reserveren. Lokale horeca kan goed en luxe gevulde picknickmanden verkopen of verhuren. Inclusief kussens, lantaarns, borden, kaarsen, vachtjes. Alles voor een 'instagrammable' picknick. En ook in de winter strijk je gewoon met een fleecedekentje buiten neer voor een exclusieve maaltijd.

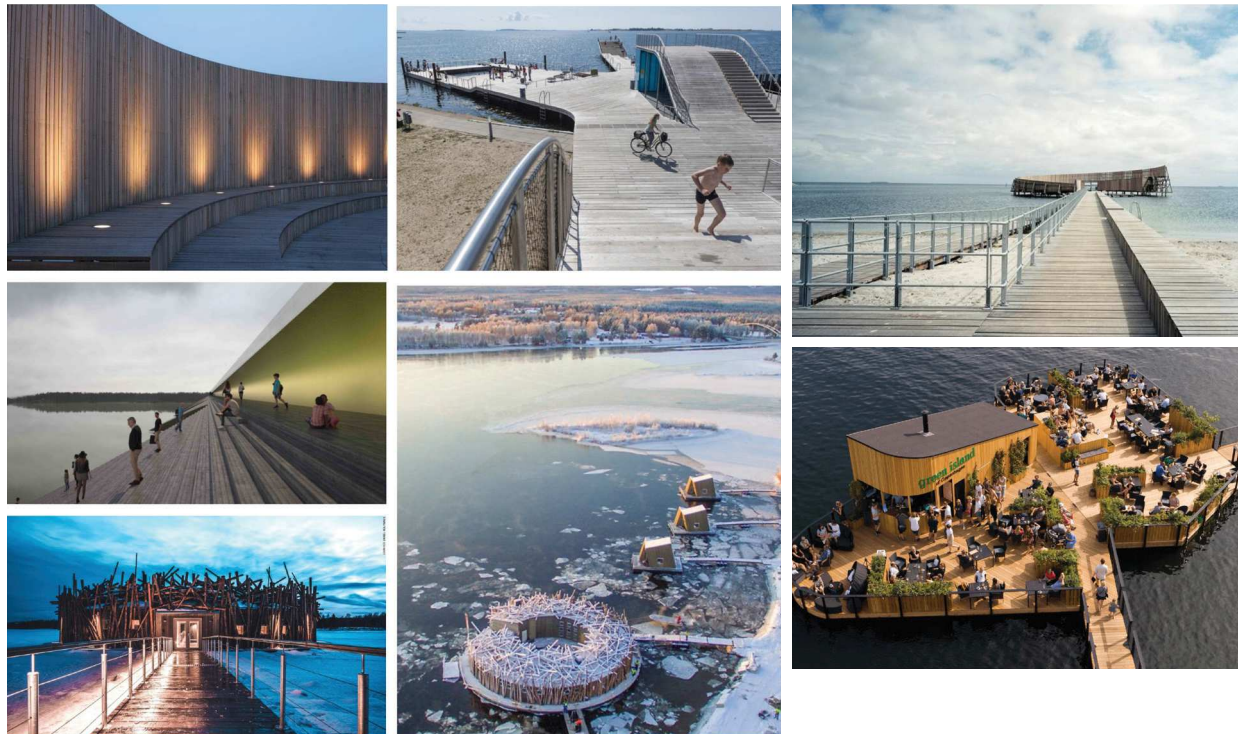
Voorbeelden van de haute picknick. (bron: IMA)

SCULPTURE BY THE SEA

Een variant van het Australische 'Sculpture by the Sea' festival zou heel goed passen aan de Gooise kust. Een wandelroute langs beelden door Gooise Meren die zoveel mogelijk langs het water en ook door het groen voert. Een evenement dat de lets/Ergens/Nu factor heeft. Een reden om naar de Gooise kust te gaan.

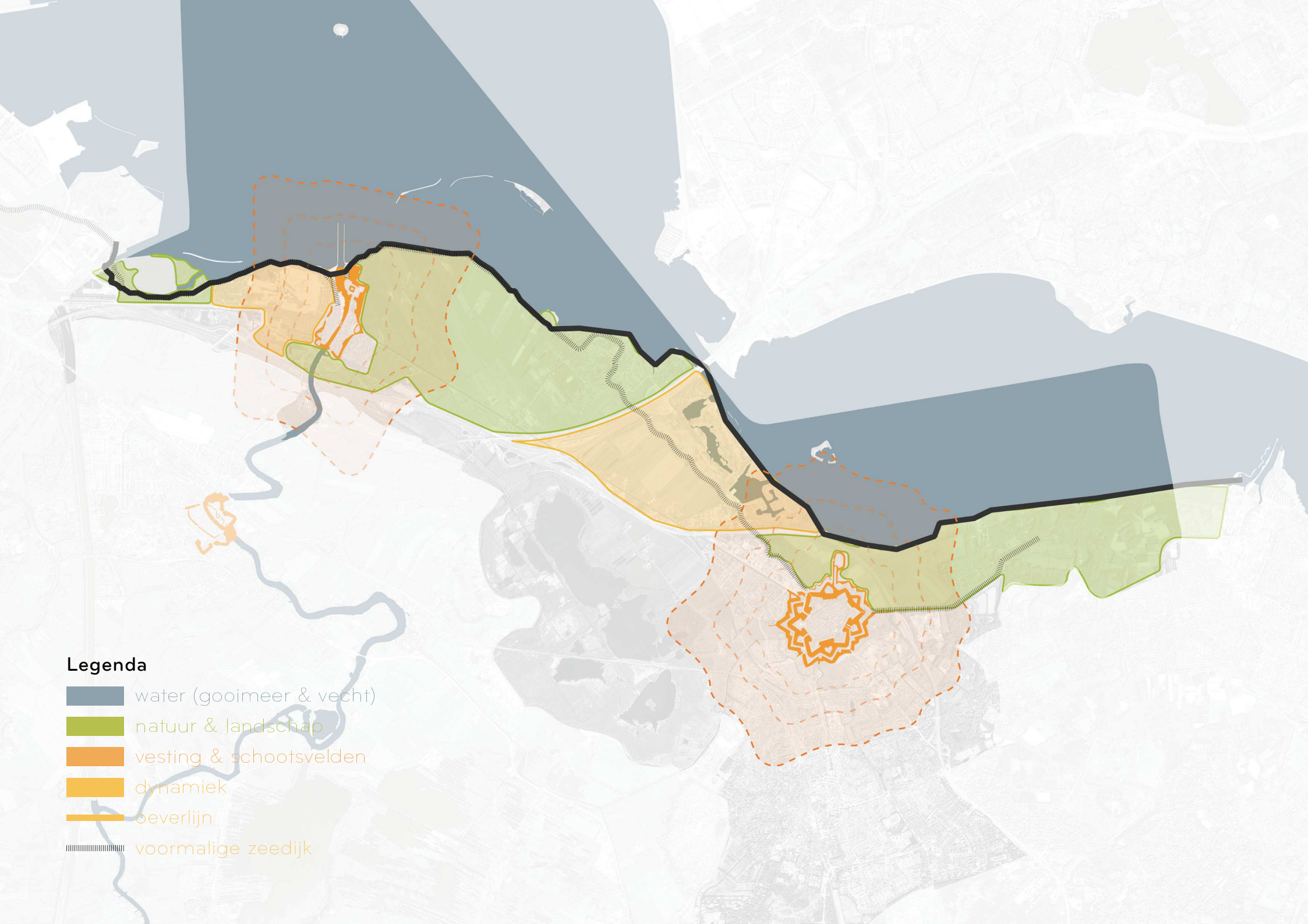
Voorbeelden van sculpture by the sea. (bron: IMA)

THEATER EN BADHUIS GOOISE MEREN

Een drijvende openbare ruimte als een eiland in het water. De accommodatie is een combinatie van een kleinschalig theater en een badhuis. Gemaakt van duurzame en hoogwaardige materialen.

Voorbeelden van theater en badhuis Gooise Meren. (bron: IMA)

Legenda

- water (gooimeer & vecht)
- natuur & landschap
- vesting & schootsvelden
- dynamiek
- oeverlijn
- voormalige zeedijk

4.2 ZES DEELGEBIEDEN

WONINGBOUWLOCATIE DE KRIJGSMAN

Het beeld van dit gebied gaat de komende twintig jaar flink veranderen met de bouw van woningen in De Krijgsman en de Bloemendalerpolder. Hier komen luxe groene woonwijken voor 'Amsterdam'. Door de geplande buitenjachthaven bij De Krijgsman is een streep gehaald omdat de haven in het schootveld valt van het Muiderslot en daardoor de cultuurhistorische waarde van het gebied aantast. De Krijgsman ligt aan het IJmeer. Dat deel van het water is Natura 2000-gebied. Tussen het water en de woonwijk ligt de Zuiderzeedijk met rietkraag, een groot landschappelijk element. Geroemd door natuurliefhebbers en vogelspotters. Dilemma is dat de projectontwikkelaar daar graag een paar strandjes wil voor de bewoners van De Krijgsman. Het is nu nog moeilijk te duiden hoe de nieuwe bewoners van de Krijgsman de Gooise kust zullen waarderen en gaan gebruiken. De huidige natuurboulevard verbindt de natuur tussen Amsterdam IJburg en Almere met elkaar. Uitgangspunt is het in stand houden van deze voorzieningen door onderhoud, maar nog belangrijker door het in stand houden en ontwikkelen van natuurwaarden. Extra recreatiemogelijkheden in de natuurboulevard leveren een conflict op met natuurwaarden en zullen altijd gepaard moeten gaan met maatregelen ter versterking van de aanwezige natuurwaarden.

VESTING MUIDEN EN DE MONDING VAN DE VECHT

Vesting Muiden heeft het Muiderslot aan het IJmeer als baken in zee. Muiden heeft als kernwaarde de verbinding van voorland met achterland via het water van de Vecht. Muiden heeft een open haven met een bruine vloot. De belangrijkste vaarassen zijn tussen Amsterdam en Almere/Huizen en tussen het Vechtplassengebied en Muiden. Ook heeft Muiden de sportieve tak met de sloepenrace Muiden-Pampus-Muiden, de hardzeildagen, de jeugdzeilwedstrijden op Nationaal en Internationaal niveau, de zwemwedstrijd Muiden-Pampus-Muiden. De Groote Zeesluis, de bedrijvigheid in de havensluis, daar stil van genieten op het terras of op een bankje. Muiden is van oudsher al een nautische stad waar in 1847 al een Koninklijke status aan is gegeven.

Een stad met historische waarden die verwijzen naar de Middeleeuwen. De vestingstad, de zeedijk, de Westbatterij, het stiltegebied rondom de oude kruifabriek, de open veenweide van de Noordpolder. Dankzij de verlegging van de A1 en het aquaduct in de Vecht ontstaat er bij de Vesting Muiden ruimte om de leesbaarheid van de vesting in het open polderlandschap de komende jaren te versterken. Een visie op mobiliteit en parkeren is nodig om de kern van Muiden veilig en gezond te houden. Daarnaast is het zoeken om alle watersportfuncties langs de oever van de Vecht op een goede manier in te passen. De combinatie van stadsvernieuwing, bereikbaarheid en duurzame instandhouding van watersportfuncties langs de Vecht maakt dat het noodzakelijk is om de verschillende opgaven integraal te bekijken. De verschillende partijen in Muiden willen graag een volgende stap maken in de ontwikkeling van de vesting.

MUIDERBERG

Muiderberg is net als het eiland Pampus een voorloper van de Utrechtse Heuvelrug; dat wil zeggen een zandopduiking in het veen. Muiderberg is een klein dorpje in het groen met een grote brink en buitenplaatsen van Amsterdammers die in een cirkelvorm, als een groene kraag, om het dorp gebouwd zijn. De Kerk aan Zee is een markant gebouw, wat vanaf het water als landmark fungeert. Op het strand staat een levendig strandpaviljoen De Zeemeeuw. In de jaren twintig van de vorige eeuw was het nog de badplaats van de Amsterdammers, in de loop der tijd is het een plek geworden om rustig, in het groen en in luxe te wonen. Vanuit de kern is weinig tot geen behoefte aan verandering. Het ondiepe water voor Muiderberg is een geliefde plek voor kite-surfers.

NATUUR- EN RECREATIEGEBIED NAARDERBOS

Het gebied tussen de Hollandse Brug en de plek waar snelweg de A1 bijna het water van het Gooimeer raakt is een bijzonder gebied omdat de hele oever nieuw land is. De oude Zuiderzeedijk ligt hier driehonderd meter landinwaarts. Het gebied is in de jaren '60 door de Rijksdienst IJsselmeerpolders

naar voorbeeld van het Spaarne aangelegd als groot natuur- en recreatiegebied. In de loop der jaren is er veel verbouwd en bijgebouwd. Zoals Buitenplaats Naarden, de luxe witte appartementen aan de boulevard en het grote multifunctionele gebouw direct aan het water en de op dit moment gesloten golfbaan. Het strand is goed bereikbaar met zowel de auto als de fiets, er zijn voldoende parkeerfaciliteiten. Het huidige gebruik bestaat uit dagrecreatie voor een brede range aan doelgroepen. Er is veel natuur maar dat heeft een beperkt beschermd karakter. Het is nog flexibel gebied waar ontwikkelingen nog mogelijk zijn. De bewoners van het gebied willen ook graag dat het verder wordt ontwikkeld met behoud van een golfbaan. Wel dient er aangesloten te worden op de reeds aangelegde ecologische verbindingzone tussen het Naardermeer en het Gooimeer.

VESTING NAARDEN

Naarden heeft een stevige identiteit als mooie vestingstad met grachten en is onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het beeld van Naarden als vesting aan de Zuiderzee werd ruw verstoord toen in de jaren zeventig van de vorige eeuw de A1 aan de noordzijde werd aangelegd. De verbinding tussen het water en Naarden was daarmee kapot. Naarden is een beschermd monument en tegelijkertijd zijn er ook nog wensen. De wens bijvoorbeeld om de grachten van de vesting en de buitengrachten aan de noordzijde die verland zijn te herstellen.

NAARDERMEENT / KLIFKUST

Een oud gebied achter de voormalige Zuiderzeedijk, met hoge natuurwaarde en grotendeels beschermd. Grote delen zijn in beheer bij natuurorganisaties Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en het GNR. Deels is het gebied een lappendeken met stukken grond in bezit van boeren en andere eigenaren tussen de natuurgebieden. Dilemma in dit gebied is het gebruik van de dijk. Wandelaars en fietsers zouden graag via de dijk van het natuur- en recreatiegebied Naarderbos naar Huizen willen lopen of rijden. Natuurverenigingen vinden dat de dijk afgesloten moet blijven, zodat het een rustplek blijft voor dassen, reeën en vogels.

- ① Bevaarbaarheid water & fonteinkruid
- ② Icoonfietsroute Zuiderzee
- ③ Pampus
- ④ Krijgsman: Rietlanden
- ⑤ Krijgsman: Oever van het IJmeer
- ⑥ Muiden: Noordwestkop
- ⑦ Muiden: Oevers van de Vecht
- ⑧ Hooft
- ⑨ Noordpolder
- ⑩ Muiderberg: groene kraag
- ⑪ Muiderberg: strand en kade
- ⑫ Muiderberg: Brink en Dorpsstraat
- ⑬ Naarderbos
- ⑭ Naardertrekvaart
- ⑮ Naarderwoonbos
- ⑯ De Schelp
- ⑰ Naarden
- ⑱ Verdiepte ligging A1 bij Naarden
- ⑲ Schootsvelden
- ⑳ Naardermeent
- ㉑ Klifkust

0 0,5 1 200

4.3 KANSENKAART

WATER

De kernwaarden van het water zijn de open ruimte, de weidsheid, de horizon en bestaande natuurwaarden. In zijn algemeenheid geldt voor het hele watervlak voor de kust van Gooise Meren dat de bevaarbaarheid onder druk staat als gevolg van de zeer snelle groei van waterplanten, zoals fonteinkruid. Een aanpak en behandelplan van het fonteinkruid is nodig op regionale en wellicht zelfs landelijke schaal. Gemeente Gooise Meren zou zich proactief moeten opstellen en gezamenlijk met buurgemeenten Huizen, Almere en Blaricum de lobby in Den Haag moeten voeren om ook de Rijksoverheid financieel te betrekken.

Een belangrijke kans is de zonering van het watervlak waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen actieve watersportdelen en meer rustige natuurdelen.

Kansen zijn er in de verbeterde inrichting van het onderwatervlandschap, zodat bevaarbaarheid en ecologie verbetert. Daarbij hoort ook de inrichting van het vaargebied aan de IJmeerkant in de aanvaarroute naar de Randmeren, dit is nu een flessenhals waarin veel recreatief en beroepsmatig vaarverkeer in combinatie met waterplanten elkaar in de weg zitten in de smalle hoofdvaargeul van de beroepsvaart. Hier past het om goede recreatievaargeulen te realiseren in combinatie met goede onderwaterecologie, zodat een positieve bijdrage wordt geleverd aan zowel natuur als waterrecreatie.

Aandachtspunt op de korte termijn is de impact van duurzame energie op de open ruimte van het water. We kiezen voor instandhouding van de Zuiderzeekust met vergezichten over het water en verschillende landschappen langs de kustlijn. Hier passen geen windmolens langs de kust of in het water. Kansen zijn er mogelijk wel in het opwekken van energie en/of warmte uit water en de mogelijke toepassing van drijvende zonne-eilanden.

Er zijn kansen om duurzaam vervoer over water (bijvoorbeeld elektrisch) een impuls te geven, bijvoorbeeld door de Gooise Kust als bestemming vanaf het water – in plaats van de snelweg – te zien; waardoor bezoekers langer worden vastgehouden in het gebied. Inzake mobiliteit is de belangrijkste boodschap dat we inderdaad moeten inzetten op alternatief vervoer ten opzichte van de eigen auto via de snelweg. Argumentatie hiervoor is dat toerisme/ bezoek over water en/of bezoek met de fiets en/of openbaar vervoer beter zou kunnen aansluiten bij de gewenste beleving die je wilt aanbieden. Een tweede argument is dat de overbelasting van zowel lokale parkeervoorzieningen als het hoofdwegenet wellicht iets verkleind kan worden.

Aandachtspunten op de lange termijn zijn het voorkomen van storten van vervuild slib in het water. Vanuit klimaatverandering speelt op nog langere termijn de vraag of de waterkeringen rondom IJmeer en Gooimeer afdoende gedimensioneerd zijn.

- ① Bevaarbaarheid water & fonteinkruid
- ② Icoonfietsroute Zuiderzee
- ③ Pampus
- ④ Krijgsman: Rietlanden
- ⑤ Krijgsman: Oever van het IJmeer
- ⑥ Muiden: Noordwestkop
- ⑦ Muiden: Oevers van de Vecht
- ⑧ Hooft
- ⑨ Noordpolder
- ⑩ Muiderberg: groene kraag
- ⑪ Muiderberg: strand en kade
- ⑫ Muiderberg: Brink en Dorpsstraat
- ⑬ Naarderbos
- ⑭ Naardertrekvaart
- ⑮ Naarderwoonbos
- ⑯ De Schelp
- ⑰ Naarden
- ⑱ Verdiepte ligging A1 bij Naarden
- ⑲ Schootsvelden
- ⑳ Naardermeent
- ㉑ Klifkust

0 0,5 1 200

ICOON-FIETSRUTE ZUIDERZEE

We zien kansen om de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de icoonfietsroute Zuiderzee te versterken. Aandacht vraagt het alignement van de route in de aansluiting op IJburg bij de Nuoncentrale. De huidige natuurboulevard is te veel een stedelijke route, waarbij op deze locatie conflicten ontstaan tussen snel fietsverkeer en wandelaars en recreatief verkeer. De snelfietsroute is ongewenst vanwege de natuurwaarden van de natuurboulevard. Maatregelen moeten gericht zijn op het onmogelijk maken van snel fietsen. Te adviseren is de sfeer en beleving van de route sterker te laten aansluiten bij het natuurlijke karakter van het open polderlandschap. In natuur- en recreatiegebied Naarderbos zijn er kansen om de verbindingen van de fietsroute naar de kust zelf te verbeteren.

Mogelijk kan op dit deel van de kustfietsroute een deel van de route gekoppeld worden aan het tracé van de voormalige Zuiderzeedijk. We zien kansen in het duidelijker bewegwijzeren van de fietsroutes van het natuur- en recreatiegebied Naarderbos via Naarden naar Huizen. Beter aangeven welke fietsroutes mogelijk zijn en waar een fietser zich bevindt. In de gehele kuststrook zijn een aantal paardenpensions/maneges gevestigd. Het is gewenst dat deze functies en de publieke ruiterroutes in het gebied ook in de toekomst behouden kunnen blijven. Op dit moment zijn er een heel aantal aantrekkelijke routes om te paard het kustgebied in te gaan (dijken, voorland, Naarderbos, Bos Valkeveen). Naar de toekomst zijn er kansen om deze routes nog wat verder uit te breiden.

PAMPUS

Binnen het concept van Het Gooise Minderen zijn er kansen om vanaf het Forteiland Pampus de Gooise Kust te ervaren en te beleven. Dus niet met de auto het gebied in, maar juist de beleving bieden vanuit de boot en via het water. Kansen zijn er om verschillende kustarrangementen vanaf Pampus te organiseren, waarbij Pampus niet de bestemming maar juist de start van een dagje Gooise kust kan worden.

- ① Bevaarbaarheid water & fonteinkruid
- ② Icoonfietsroute Zuiderzee
- ③ Pampus
- ④ Krijgsman: Rietlanden
- ⑤ Krijgsman: Oever van het IJmeer
- ⑥ Muiden: Noordwestkop
- ⑦ Muiden: Oevers van de Vecht
- ⑧ Hooft
- ⑨ Noordpolder
- ⑩ Muiderberg: groene kraag
- ⑪ Muiderberg: strand en kade
- ⑫ Muiderberg: Brink en Dorpsstraat
- ⑬ Naarderbos
- ⑭ Naardertrekvaart
- ⑮ Naarderwoonbos
- ⑯ De Schelp
- ⑰ Naarden
- ⑱ Verdiepte ligging A1 bij Naarden
- ⑲ Schootsvelden
- ⑳ Naardermeent
- ㉑ Klifkust

0 0,2 0,5 1 KM

KRIJGSMAN: RIETLANDEN

Kans om het gebiedje aan de westzijde van de wijk de Krijgsman in te richten als natuurlijk biodivers rietland met de mogelijkheid van een informele wandel/natuurroute voor bewoners uit de De Krijgsman.

KRIJGSMAN: OEVER VAN HET IJMEER

Het is duidelijk dat de voormalige Zuiderzeedijk met haar brede rietkragen een belangrijke grens vormt van het Natura2000 gebied in het IJmeer. Tegelijkertijd kan je verwachten dat de nieuwe bewoners van de wijk de Krijgsman hier maar wat graag gebruik van maken. En dat is een dilemma. Het meest helder is om een wat groter strand met horeca bij de monding van de Vecht te maken en de rest van het gebied blijvend te beschermen als natuurgebied. Mocht er wel sprake zijn van een aantal kleinere strandjes ter hoogte van de wijk de Krijgsman dan is sowieso aanvullend natuuronderzoek nodig.

MUIDEN: NOORDWESTZIJDE

We zien kansen om de afzonderlijke opgaven van herontwikkeling Westbatterij/Batterijpark, uitbreiding van het strandje in Muiden met toevoeging van goede horeca aan het strand, verbouwingsplannen KNZ&RV, herontwikkeling Jachtservice Muiden en toekomstbestendig maken van de woningen aan de Constantijn Huygenslaan en omgeving in een gezamenlijke integrale gebiedsaanpak te verkennen. De stap van projectontwikkeling naar gebiedsontwikkeling biedt kansen om ingewikkelde opgaven als mobiliteit en parkeren, een goede ruimtelijke inpassing, efficiënt ruimtegebruik doeltreffender op te pakken.

- ① Bevaarbaarheid water & fonteinkruid
- ② Icoonfietsroute Zuiderzee
- ③ Pampus
- ④ Krijgsman: Rietlanden
- ⑤ Krijgsman: Oever van het IJmeer
- ⑥ Muiden: Noordwestkop
- ⑦ Muiden: Oevers van de Vecht
- ⑧ Hooft
- ⑨ Noordpolder
- ⑩ Muiderberg: groene kraag
- ⑪ Muiderberg: strand en kade
- ⑫ Muiderberg: Brink en Dorpsstraat
- ⑬ Naarderbos
- ⑭ Naardertrekvaart
- ⑮ Naarderwoonbos
- ⑯ De Schelp
- ⑰ Naarden
- ⑱ Verdiepte ligging A1 bij Naarden
- ⑲ Schootsvelden
- ⑳ Naardermeent
- ㉑ Klifkust

0 0,2 0,5 1 KM

MUIDEN: OEVERS VAN DE VECHT

We zien kansen in een betere benutting van de oevers van de Vecht voor de verschillende vormen van waterrecreatie. We kiezen voor waterrecreatie langs de oevers van de Vecht in plaats van eventuele stedelijke ontwikkeling. Om dat te creëren moet er gepuzzeld worden met de eigenaren van de stukken grond. We moeten ze zo laten schuiven dat ze er allemaal beter van worden. En waardoor er ruimte ontstaat voor meer waterrecreatie/havens. Inzetten op meer samenwerking tussen de verschillende eigenaren. Zo ontstaan er voor hen mogelijkheden voor gezamenlijke gebiedsontwikkeling. Aan de Lange Muiderweg ten zuiden van Fort H, waar tot voor kort nog het oude tracé van de snelweg A1 liep, wordt al langere tijd gestudeerd op de aanleg van een binnenhaven voor ca. 60 boten. Ook de oever tussen Fort H en de Spieringbrug zou nog betrokken kunnen worden in dit zoekgebied; hier is nu al een harde kade en hier stuiten nieuwe ligplaatsen en/of een botenhelling niet op strijdigheid met natuur. Discussie is er over nut en noodzaak van een nieuwe binnenhaven, immers er is nog ruimte in de bestaande havens. Anderzijds is deze plek mooi dichtbij voor de nieuwe bewoners van de nieuwbouwwijk Bloemendalerpolder. Van belang is om de ontwikkeling van de binnenhaven af te stemmen op de plannen van de schootsvelden voor het weer zichtbaar en beleefbaar maken van de Vesting. Daarnaast is geotechnisch onderzoek nodig in verband met het naastgelegen recent gerealiseerde aquaduct.

'T HOOFT

Ten oosten van de kust van Muiden ligt het kunstmatige eiland Hooft, vernoemd naar de 17e eeuwse dichter Pieter Corneliszoon Hooft, die drost was van Muiden. Het is een natuureiland van Staatsbosbeheer dat geliefd is bij zeilers en natuurliefhebbers. Maar waar in de zomer ook veel illegale feesten gehouden worden met mensen die er blijven slapen en rotzooi achterlaten. Staatsbosbeheer is niet in staat om hier dagelijks met een boot langs te varen en het eiland goed te beheren. Het is raadzaam om na te denken over welke functies nu wel en welke niet verenigbaar zijn met de beoogde natuurdoeltypen op eiland Hooft. Het is niet gezegd dat er helemaal geen recreatieve functies mogelijk zijn op het eiland, maar het is wel cruciaal om helderheid te krijgen over welke functies nu wel en welke functies niet passend zijn bij dit eiland. Gedacht zou kunnen worden aan een weekend van de scouting of een natuurdiner met ingrediënten vanaf het eiland en vanuit het IJmeer. Eiland 't Hooft heeft een natuurfunctie en moet deze in de toekomst ook blijven behouden. Hiervoor is het wel nodig dat Staatsbosbeheer verder nadenkt over het beheer van het eiland; immers nu is er met name in de zomermaanden veel oneigenlijk gebruik van het natuureiland. Een mogelijkheid is een deel van het beheer onderbrengen bij een andere partij. Voorbeelden van een dergelijke oplossing zijn Vuurtoreneiland bij Amsterdam en eiland De Schelp boven Naarden. Vanuit de ambitie om langzame routes in het gebied te versterken, zijn er kansen om routes voor kano, sloep en/of sup vanaf het vasteland te verbinden met 't Hooft en De Schelp.

NOORDPOLDER

De schootsvelden rondom het Muiderslot dienen ook in de toekomst een open karakter te houden. Dit is niet vanzelfsprekend, als je bijvoorbeeld ook kijkt naar de natuurlijke successie op de wallen van Naarden. De Noordpolder is beschermd weidevogelgebied. Kansen zijn er in het vergroten van natuurwaarden, landschap en de biodiversiteit met behoud van de openheid. Samenwerking met Agrarisch Collectief Noord-Holland Zuid, het waterschap en natuurgroeperingen hebben hier al initiatieven in ondernomen.

In de polder zijn een aantal maneges gevestigd. In de huidige situatie maken fietser, ruiters en wandelaars gebruik van dezelfde routes door het gebied. Kansen zijn er in het vergroten van de routes voor dit langzaamverkeer in de Noordpolder. Bestaande en nieuwe routes in de schootsvelden horen qua sfeer en beleving aan te sluiten bij het karakter van de open polder.

- ① Bevaarbaarheid water & fonteinkruid
- ② Icoonfietsroute Zuiderzee
- ③ Pampus
- ④ Krijgsman: Rietlanden
- ⑤ Krijgsman: Oever van het IJmeer
- ⑥ Muiden: Noordwestkop
- ⑦ Muiden: Oevers van de Vecht
- ⑧ Hooft
- ⑨ Noordpolder
- ⑩ Muiderberg: groene kraag
- ⑪ Muiderberg: strand en kade
- ⑫ Muiderberg: Brink en Dorpsstraat
- ⑬ Naarderbos
- ⑭ Naardertrekvaart
- ⑮ Naarderwoonbos
- ⑯ De Schelp
- ⑰ Naarden
- ⑱ Verdiepte ligging A1 bij Naarden
- ⑲ Schootsvelden
- ⑳ Naardermeent
- ㉑ Klifkust

0 0,2 0,5 1 KM

MUIDERBERG: GROENE KRAAG

In Muiderberg zijn er kansen om de groene kraag rondom het dorp te behouden en verder te ontwikkelen, zodat de biodiversiteit toeneemt. Uitgangspunt is behoud van de rust en stilte in oude buitenplaatsen. Muiderberg houden zoals het is. De rust en stilte in de oude buitenplaatsen aan de zuid- en westzijde van het dorp behouden. Hier is geen ruimte voor recreatieve ontwikkelingen. Dat past ook niet bij de bestemming Natuurnetwerk Nederland. Voorkomen dat door allerlei kleine ontwikkelingen toch het karakter van het dorp verandert. Aan de oostzijde van het dorp zien we kansen om de groene zoom door te zetten rondom Muiderberg. Specifiek gaat het hier om de weilanden met de hoogspanningsmasten tussen het dorp en de snelweg A6. Hier kan gedacht worden aan nieuwe buitenplaatsen met een combinatie van laagblijvend struweelbos en (natte) natuurgebieden.

MUIDERBERG: STRAND EN KADE

De kwaliteit van de openbare ruimte van het strand, de kade en het pleintje aan zee kan beter. De openbare ruimte dient primair ingericht te worden voor wandelaar en fietser. Het is belangrijk dat het strand ook in de toekomst openbaar en dus voor iedereen toegankelijk blijft. Het strand is en blijft geschikt voor kitesurfers; mogelijke parkeeroverlast in de buurt is een aandachtspunt wat liefst voorkomen moet worden. Het is de vraag of het nodig is om het strand zo breed te houden tot aan de Kerk aan Zee. Mogelijk kan het strand wat kleiner, maar dan wel met een douche en sanitaire voorzieningen. Ook de harde asfaltbeschoeiing van de oever van het meer zou bij een eventuele reconstructie een stuk vriendelijker gematerialiseerd kunnen worden.

MUIDERBERG: BRINK EN DORPSSTRAAT

We zien een opgave om de Dorpsstraat in Muiderberg levendig te houden. Voorkomen dat de hele straat transformeert naar alleen wonen. Inzetten op een mix van winkelen, ateliers, horeca en werken. Daarnaast aandacht voor de kwaliteit van de openbare ruimte. Alle Muiderbergers zijn blij met de brink. Maar het kan nog beter. De veelheid aan borden op de brink is nu niet bepaald fraai. En ook het materiaal van straten en stoepen zou beter kunnen aansluiten bij het karakter van deze brink!

- ① Bevaarbaarheid water & fonteinkruid
- ② Icoonfietsroute Zuiderzee
- ③ Pampus
- ④ Krijgsman: Rietlanden
- ⑤ Krijgsman: Oever van het IJmeer
- ⑥ Muiden: Noordwestkop
- ⑦ Muiden: Oevers van de Vecht
- ⑧ Hooft
- ⑨ Noordpolder
- ⑩ Muiderberg: groene kraag
- ⑪ Muiderberg: strand en kade
- ⑫ Muiderberg: Brink en Dorpsstraat
- ⑬ Naarderbos
- ⑭ Naardertrekvaart
- ⑮ Naarderwoonbos
- ⑯ De Schelp
- ⑰ Naarden
- ⑱ Verdiepte ligging A1 bij Naarden
- ⑲ Schootsvelden
- ⑳ Naardermeent
- ㉑ Klifkust

0 0,2 0,5 1 KM

NAARDERBOS

Het natuur- en recreatiegebied Naarderbos is een prachtig natuur- en recreatiegebied waar veel recreanten van genieten. Het is ontspannen, er zijn wandelaars, fietsers, vissers, er wordt gevaren en gekanoed. Openbare fietsroutes over de golfbaan zijn een kwaliteit die behouden moet blijven.

Participanten bij de kustateliers geven aan dat ze graag zien dat de aantrekkelijke en afwisselende golfbaan weer open gaat, en dat beheer en onderhoud van het gehele terrein beter wordt uitgevoerd. Herstel van de baan is nodig en zou nog net kunnen voor wat betreft de kosten. Er is een zeer grote urgentie om op zo kort mogelijke termijn maatregelen te treffen tegen verder verval van de golfbaan. Gezamenlijk zal samen met de eigenaar van de golfbaan gekeken moeten worden naar een passende interventie om de golfbaan op korte termijn open te kunnen stellen.

Tegelijkertijd is dit de plek bij uitstek waar kansen zijn voor kwaliteits- en waardeontwikkeling van recreatie aan de Gooise Kust. Voorwaarde is wel dat de huidige kwaliteit van het natuur- en recreatiegebied Naarderbos in hoofdlijnen zo blijft en dat zorgvuldig rekening wordt gehouden met bestaand recreatief gebruik en met de recent gerealiseerde ecologische verbinding tussen Gooimeer en Naardermeer, direct langs de A6.

Tweede voorwaarde is dat de verschillende bestemmingen in het natuur- en recreatiegebied Naarderbos redelijkerwijs te exploiteren zijn. Voor zowel golfbaan als multifunctioneel gebouw kan dit betekenen dat er aanvullende voorzieningen nodig zijn om te komen tot een gezonde exploitatie. OKRA ziet kansen om het bestaande multifunctionele gebouw een bredere bestemming te geven welke goed aansluit bij het brandscape van Het Gooise Minderen.

Geadviseerd wordt om in een gezamenlijk proces met eigenaren en belanghebbenden in dit gebied te onderzoeken welke ontwikkelingen verder mogelijk en gewenst zijn. Met als doel een versterking van de identiteit van de Gooise Kust.

Het huidige gebruik van strand en boulevard is al best goed. Wel kan nog gedacht worden aan een verdere programmering van het strand met bijvoorbeeld 'sculpture by the sea', ontwikkeling van strand- en watersportaanbod in combinatie met kano-/sloepenverhuur behoort wat OKRA betreft tot de mogelijkheden. De boulevard voor de woningen met steigers om zwemmen, vissen en varen is een prima plek voor een horeca-uitspanning. Binnen het brandscape van het Gooise Minderen kan gedacht worden aan toevoeging van een exclusief strandpaviljoen met een gezonde vegetarische kaart.

- ① Bevaarbaarheid water & fonteinkruid
- ② Icoonfietsroute Zuiderzee
- ③ Pampus
- ④ Krijgsman: Rietlanden
- ⑤ Krijgsman: Oever van het IJmeer
- ⑥ Muiden: Noordwestkop
- ⑦ Muiden: Oevers van de Vecht
- ⑧ Hooft
- ⑨ Noordpolder
- ⑩ Muiderberg: groene kraag
- ⑪ Muiderberg: strand en kade
- ⑫ Muiderberg: Brink en Dorpsstraat
- ⑬ Naarderbos
- ⑭ Naardertrekvaart
- ⑮ Naarderwoonbos
- ⑯ De Schelp
- ⑰ Naarden
- ⑱ Verdiepte ligging A1 bij Naarden
- ⑲ Schootsvelden
- ⑳ Naardermeent
- ㉑ Klifkust

0 0,2 0,5 1 KM

NAARDERTREKVAART

De Naardertrekvaart is vanuit cultuurhistorisch perspectief een belangrijke trekvaart tussen Naarden en Muiden. Vanuit het perspectief van waterrecreatie zijn er kansen om waterrecreatie uit te breiden door vaarroutes tussen Gooimeer, trekvaart en achterliggende plassen met elkaar te verbinden. Opvallend genoeg is er vandaag de dag bijzonder weinig animo om de vaart weer bevaarbaar te maken voor kleine sloepen. Er zijn zorgen rondom een te grote toename van verkeer over water met als gevolg lange wachttijden bij bruggen. Ook de zorgen rondom onvoldoende privacy van particuliere tuinen welke direct aan de vaart grenzen speelt mee. Er blijven evenwel kansen om op de langere termijn de historische kwaliteit van de trekvaart meer zichtbaar en beleefbaar te maken; bijvoorbeeld door het versterken van de laanbeplantingen langs de vaart en het uitbreiden van ecologische en natuurvriendelijke oevers langs de vaart.

NAARDERWOONBOS

Ter hoogte van het Naarderwoonbos wordt al dertig jaar gesproken over het wel of niet toevoegen van opstapsteigers in de oever van het Gooimeer. Het is duidelijk dat de huidige bewoners allerm minst gelijk denken over nut en noodzaak van het maken van een aantal opstapsteiger. Belangrijkste reden om dit niet te willen is het behoud van uitzicht, behoud van natuurwaarden, behoud van rust en zorgen rondom beheer en onderhoud van de opstapsteigers. Belangrijkste reden om dit wel te willen is het comfort om wat makkelijker het water op te varen. Mocht er wel sprake zijn van een aantal kleinere opstapsteigers ter hoogte van de wijk Naarderwoonbos dan is sowieso aanvullend natuuronderzoek nodig.

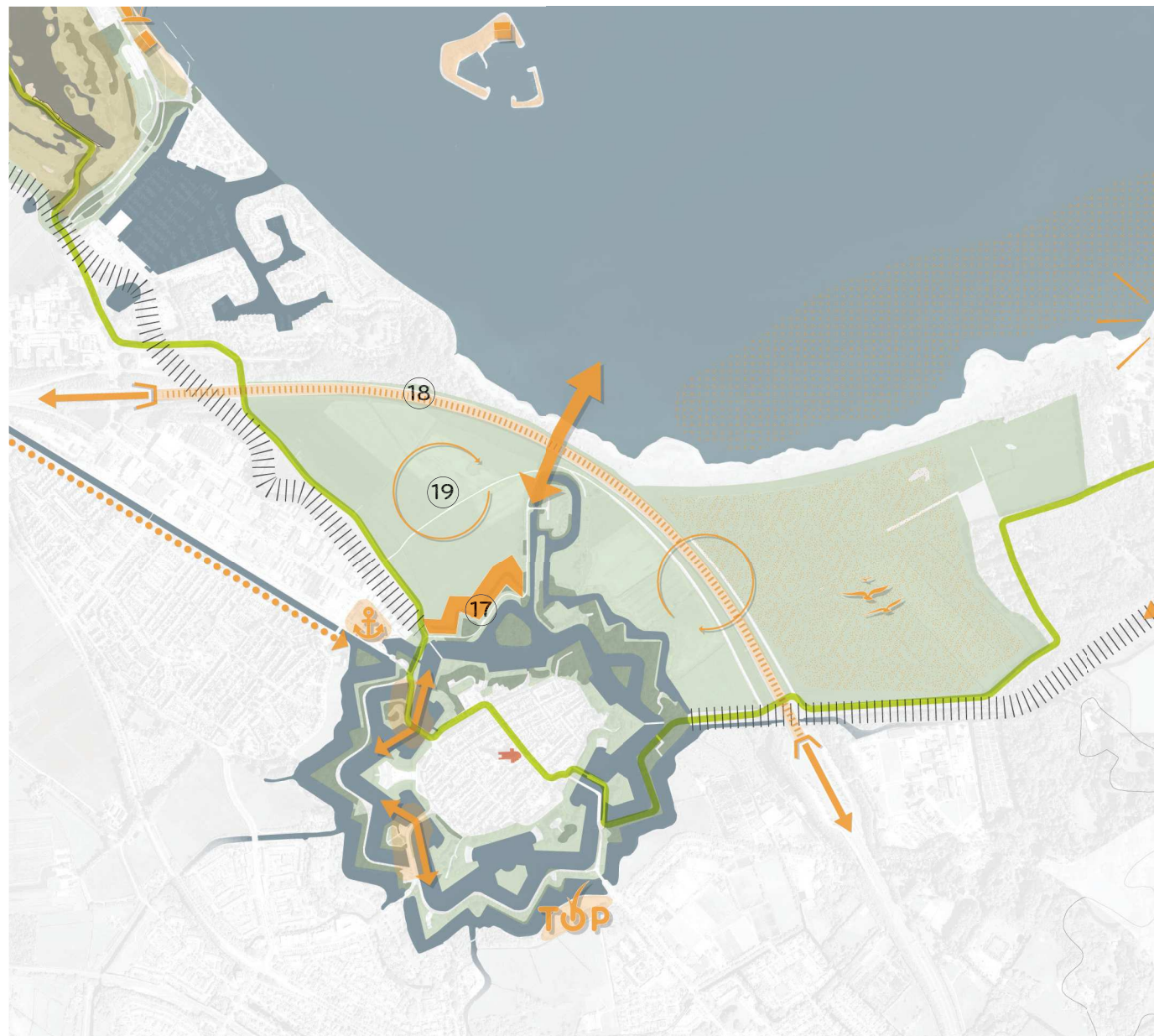

DE SCHELP

Net als bij de eilanden Pampus en 't Hooft zijn er bij De Schelp kansen om het eiland in de zomerperiode actiever te programmeren vanuit het concept van Het Gooise Minderen. Vanwege de ligging dicht bij de haven is eiland De Schelp vandaag de dag ook al goed in gebruik bij dagrecreanten. Op termijn zijn er kansen om het aantal eilanden voor de kust op deze plek uit te breiden en daarmee extra ruimte te creëren voor nieuwe watersportbestemmingen. Vanuit de ambitie om langzame routes in het gebied te versterken, zijn er kansen om routes voor kano, sloep en/of sup vanaf het vasteland te verbinden met 't Hooft en De Schelp.

- ① Bevaarbaarheid water & fonteinkruid
- ② Icoonfietsroute Zuiderzee
- ③ Pampus
- ④ Krijgsman: Rietlanden
- ⑤ Krijgsman: Oever van het IJmeer
- ⑥ Muiden: Noordwestkop
- ⑦ Muiden: Oevers van de Vecht
- ⑧ Hooft
- ⑨ Noordpolder
- ⑩ Muiderberg: groene kraag
- ⑪ Muiderberg: strand en kade
- ⑫ Muiderberg: Brink en Dorpsstraat
- ⑬ Naarderbos
- ⑭ Naardertrekvaart
- ⑮ Naarderwoonbos
- ⑯ De Schelp
- ⑰ Naarden
- ⑱ Verdiepte ligging A1 bij Naarden
- ⑲ Schootsvelden
- ⑳ Naardermeent
- ㉑ Klifkust

0 0,2 0,5 1 KM

NAARDEN

Naarden is nu heel erg losgesneden van Muiden en het Gooimeer. Het is goed om de cultuurhistorische verbindingen tussen Muiden, Naarden, de trekvaart en het Gooimeer te herstellen. Door de Vesting Naarden met waterroutes te verbinden met Muiden en met het Gooimeer. De dichte grachten aan de noordzijde van de Vesting weer openmaken is duur maar wel een goed idee. Het Waterschap ziet de meerwaarde van extra wateroppervlak nabij de vesting, daarbij is het vanuit cultuurhistorisch oogpunt een passend idee. We moeten met alle belanghebbenden bij elkaar gaan zitten om te kijken op welke plek sloepenverhuur het beste past. Het begin van de Naardertrekvaart is misschien een betere optie dan in de grachten van Naarden zelf.

VERDIEPTE LIGGING A1 BIJ NAARDEN

Op de wat langere termijn zou het buitengewoon aantrekkelijk zijn als Naarden zijn plek direct aan het water weer terug kan innemen. Hiervoor is het nodig dat de A1 ten noorden van Naarden verdiept komt te liggen en dat ter plaatse van de vesting een tweede aquaduct de verbinding vormt tussen de vestinggrachten en het grote open water.

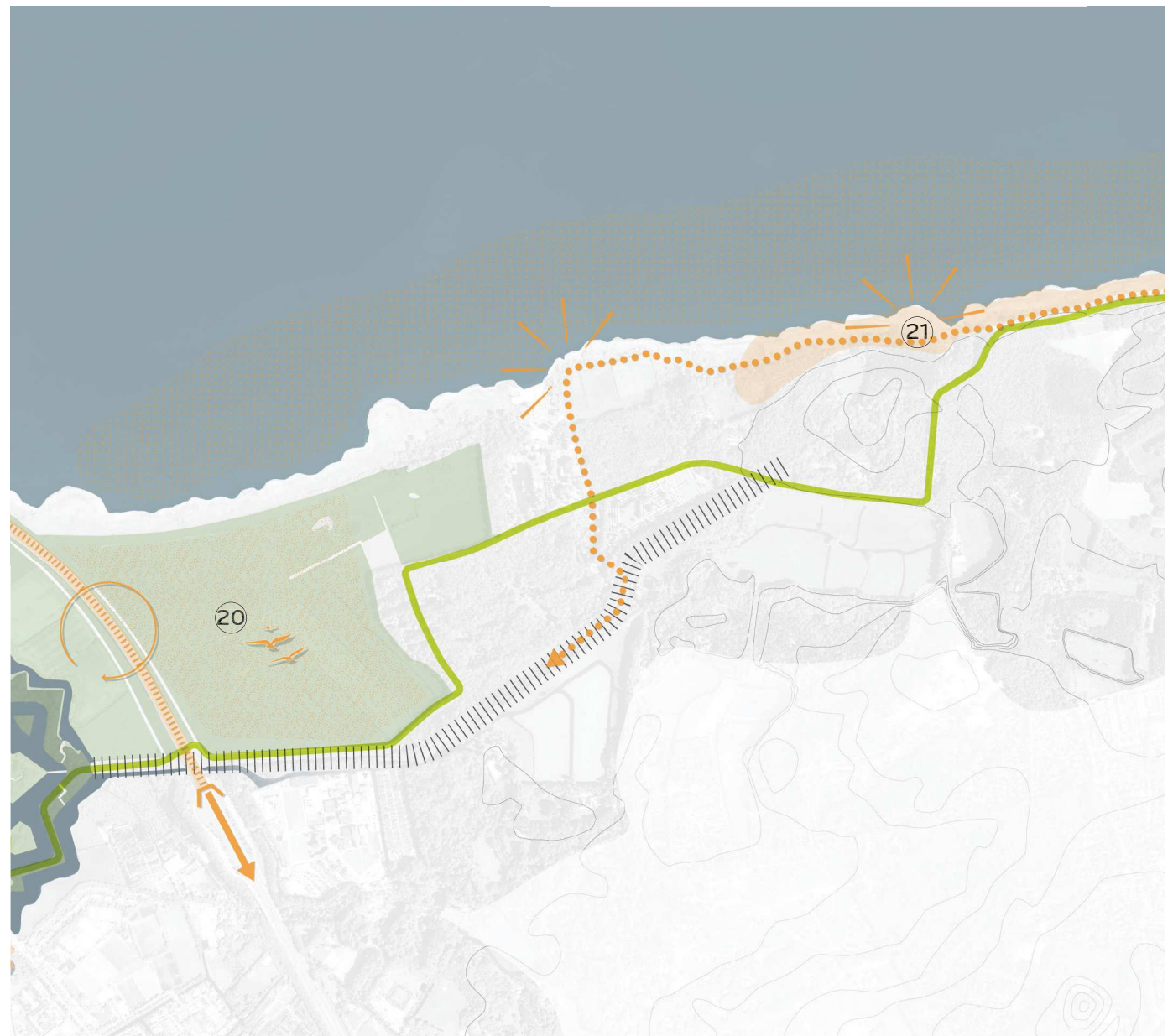

SCHOOTSVELDEN

De schootsvelden rondom Naarden dienen ook in de toekomst een open karakter te houden. Dit is niet vanzelfsprekend, als je bijvoorbeeld ook kijkt naar de natuurlijke successie op de wallen. Kansen zijn er in het vergroten van de biodiversiteit met behoud van de openheid.

- ① Bevaarbaarheid water & fonteinkruid
- ② Icoonfietsroute Zuiderzee
- ③ Pampus
- ④ Krijgsman: Rietlanden
- ⑤ Krijgsman: Oever van het IJmeer
- ⑥ Muiden: Noordwestkop
- ⑦ Muiden: Oevers van de Vecht
- ⑧ Hooft
- ⑨ Noordpolder
- ⑩ Muiderberg: groene kraag
- ⑪ Muiderberg: strand en kade
- ⑫ Muiderberg: Brink en Dorpsstraat
- ⑬ Naarderbos
- ⑭ Naardertrekvaart
- ⑮ Naarderwoonbos
- ⑯ De Schelp
- ⑰ Naarden
- ⑱ Verdiepte ligging A1 bij Naarden
- ⑲ Schootsvelden
- ⑳ Naardermeent
- ㉑ Klifkust

0 0,2 0,5 1 KM

NAARDERMEENT

Er is veel gesproken over het maken van een fiets/wandelroute op de oude Zeedijk tussen het natuur- en recreatiegebied Naarderbos en Huizen. Gekozen is om de dijk afgesloten te houden voor wandelaars en fietsers, omdat de Naardermeent een van de laatste rustplekken voor reeën en dassen is. Staatsbosbeheer heeft aangegeven dat als hier meer dan vier mensen per dag over de dijk lopen, dat het dan gedaan is met dit rustgebied voor dieren. Wel kunnen we de fietsroutes van het natuur- en recreatiegebied Naarderbos via Naarden naar Huizen duidelijker bewegwijzeren. Beter aangeven welke fietsroutes mogelijk zijn en waar een fietser zich bevindt. Het huidige beheer van gronden in de Naardermeent is nog wat versnipperd. Op termijn zijn er kansen om de natuur meer aaneengesloten en daarmee robuuster te maken.

KLIFKUST

Op een aantal plaatsen is de abrupte hoogteovergang van de Heuvelrug naar het Gooimeer goed zichtbaar en beleefbaar. Het is aan te bevelen om deze plekken voor wandelaar en fietser beter toegankelijk te maken. In het bosgedeelte van de klifkust zijn er mogelijk kansen voor een kustwandelroute. De plek van een dergelijke route is afhankelijk of de grond publiek toegankelijk is en of een dergelijke route te combineren is met aanwezige natuurwaarden in het gebied.

4.4 ZES ADVIEZEN RICHTING BESLUITVORMING

Onderstaande zes adviezen moeten op dit moment gelezen worden als het advies van OKRA Landschapsarchitecten aan gemeente Gooise Meren. Deze zes adviezen geven richting aan het gesprek over wensen en kansen in het kustgebied. Het advies is om duidelijk stelling te nemen met een duidelijke positionering van de Gooise Kust ten opzichte van de Metropoolregio Amsterdam. In de komende maanden wordt duidelijk of de gemeente Gooise Meren ons advies overneemt en deze zes principes vaststelt.

1. OKRA LANDSCHAPSARCHITECTEN ADVISEERT GEMEENTE GOOISE MEREN OM TE KIEZEN VOOR BEHOUD EN BESCHERMING VAN LANDSCHAP, NATUUR EN CULTUURHISTORIE.

De Metropool Regio Amsterdam staat voor een gigantische bouwopgave. De komende jaren moeten er tienduizenden nieuwe huizen gebouwd worden om aan de vraag naar woningen te kunnen voldoen. Dat betekent ook dat er in de MRA groene longen moeten zijn. De rust- en stiltegebieden en plekken waar de inwoners kunnen recreëren (in de natuur). Gooise Meren kiest aan de Gooise kust voor de groene en recreatieve functie, we zijn niet de bouwplaats van Amsterdam. Woningbouw is door de strikte regels in het grootste deel van het gebied niet mogelijk. We moeten het landschap, de natuur, de rust en het cultureel erfgoed waarmee we ons juist onderscheiden stevig beschermen. Koesteren wat we hebben. Dit eerste principe is mogelijk een open deur, maar collectief begrip van dit standpunt is noodzakelijk om samen verder te komen.

2. OKRA LANDSCHAPSARCHITECTEN ADVISEERT GEMEENTE GOOISE MEREN TE KIEZEN VOOR BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN HET ROUTENETWERK VOOR WANDELAAR, FIETSER, KANO EN SLOEP.

Juist in een gebied wat doorsneden wordt door grootschalige hoofdinfrastructuur van A1, A6 en

spoorlijnen is het belangrijk om in te zetten op de ontwikkeling van het trage routenetwerk. De opgave is het verbinden van de verschillende plaatsen in de kuststrook, zonder dat je persé de auto in moet en terug de snelweg op moet. We zien kansen om de verschillende plekken te verbinden via het water in combinatie met het versterken en verduidelijken van de fiets- en wandel infrastructuur op land. Dit tweede principe laat zien waar de grootste kans voor beleving van de kust zit, namelijk ervoor zorgen dat bewoners en bezoekers langer 'in het gebied' vastgehouden worden.

3. OKRA LANDSCHAPSARCHITECTEN ADVISEERT GEMEENTE GOOISE MEREN TE KIEZEN VOOR BEHOUD EN VERDERE OPTIMALISATIE VAN DE WATERSPORTFUNCTIES AAN DE OEVERS VAN DE VECHT; MET ALS LOGISCHE VERVOLGSTAP HET OPSTELLEN VAN EEN UITVOERINGSPROGRAMMA HERINRICHTING HAVENS VAN MUIDEN.

De verschillende initiatieven en opgaven langs de oevers van de Vecht kunnen niet los van elkaar beschouwd worden. Ook vanuit het gebied is er behoefte om gezamenlijk te kijken hoe er slim geschoven kan worden binnen de beschikbare ruimte. Er spelen nogal wat opgaven: de zoektocht naar een binnendijks alternatief voor de Buitenhavenplannen, het toekomstbestendig maken van de KNZ&RV, de ontwikkeling van het Batterijpark met de nieuwe functie in de Westbatterij, nieuwe voorstellen voor de Binnenhaven, Fort H en de scouting, vaarroutes vanuit De Krijgsman naar de Vecht, efficiënter gebruik van de ruimte van de chartervloot, et cetera. Voor gemeente Gooise Meren zijn er volop kansen als we met elkaar vanuit integrale gebiedsontwikkeling kijken naar de opgave van transformatie van vrijkomende scheepswerven, het toekomstbestendig maken van oude woningvoorraad en het vraagstuk van mobiliteit en parkeren. Noodzaak is dan wel om kleur te bekennen (primair ruimte voor watersport, pas daarna

wonen en werken); en met elkaar door te pakken van visie naar een concreet uitvoeringsprogramma! Dit derde principe heeft tot doel dat er inzicht ontstaat dat binnen de totale kustvisie een uitvoeringsprogramma voor dit specifieke deelgebied op korte termijn nodig is.

4. OKRA LANDSCHAPSARCHITECTEN ADVISEERT GEMEENTE GOOISE MEREN TE KIEZEN VOOR BEHOUD EN VERDERE OPTIMALISATIE VAN HET NATUUR- EN RECREATIEGEBIED NAARDERBOS; MET ALS LOGISCHE VERVOLGSTAP HET OPSTELLEN VAN EEN UITVOERINGSPROGRAMMA NATUUR- EN RECREATIEGEBIED NAARDERBOS.

Een van de weinige gebieden die buiten de no-touchzones van werelderfgoed en Europees beschermde natuur valt is het natuur- en recreatiegebied Naarderbos. Dit gebied is nieuw land wat gelijk met de inpoldering van Flevoland door de Rijksdienst IJsselmeer Polders is aangelegd. De voormalige vuilstort en het gebrek aan functies maakten dat dit gebied in het verleden vaak onveilig was en maar moeizaam te beheren. Tegen deze achtergrond is het gewenst om bestaande kwaliteiten (ontspannen parklandschap, ruimte, goede parkeerfaciliteiten, gerealiseerde natuurverbinding tussen Naardermeer en Flevoland in het kader van de wegverbreding SAA-One) en functies (strand, golfbaan, multifunctioneel gebouw) in het gebied duurzaam in stand te houden; waarbij met partijen samen ook gekeken kan worden naar de toevoeging van nieuwe functies die deze kwaliteiten verder versterken. De opgave is een duurzame instandhouding en een gezonde exploitatie van dit natuur- en recreatiegebied. Dit betekent niet dat hier opeens alles mogelijk is; maar het betekent ook niet dat hier niets meer kan. Ten minste is nodig dat zowel het multifunctioneel gebouw als de golfbaan zelfstandig kunnen voortbestaan. Mogelijk kunnen initiatieven die elders langs de Gooise Kust niet

inpasbaar zijn, in het natuur- en recreatiegebied wel passend een plek krijgen. Dit vierde principe heeft tot doel dat er inzicht ontstaat dat binnen de totale kustvisie een uitvoeringsprogramma voor dit specifieke deelgebied op korte termijn nodig is.

5. OKRA LANDSCHAPSARCHITECTEN ADVISEERT GEMEENTE GOOISE MEREN TE KIEZEN OM ALS GEMEENTE AAN DE OEVERLIJN VAN HET IJSSELMEER BETER AAN TE HAKEN BIJ DE REGIONALE GEBIEDSAGENDA IJSSELMEER 2050.

De gemeente Gooise Meren heeft over grote delen van de natuur op haar grondgebied niets te 'vertellen' omdat het beschermde gebieden zijn. Dat zijn onder meer de Natura 2000 gebieden. Maar er komt meer aan. De Gebiedsagenda IJsselmeer 2050 wordt komende jaren verder ingevuld. Een initiatief van het Rijk om samen met andere overheden, belangenorganisaties, burgers, kennisinstellingen en het bedrijfsleven een plan te maken voor de toekomst van het IJsselmeer met haar oevers. Daar moet een gezamenlijke agenda uitkomen met maatregelen en projecten tot 2050.

Een van de partijen die meepraat over de Gebiedsagenda IJsselmeer 2050 is de Coalitie Het Blauwe Hart. Een verband van negen natuurorganisaties: Natuurmonumenten, Het Flevo-landschap, Sportvisserij Nederland, Landschap Noord-Holland, It Fryske Gea, Vogelbescherming Nederland, Staatsbosbeheer, PWN en de Waddenvereniging. Het Blauwe Hart wil het IJsselmeer als één geheel benaderen en meer samenhang creëren tussen de beleidsplannen van Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen. En het gebied beschermen door economie en recreatie in balans te brengen met de natuurwaarden. Als gemeente aan de oeverlijn van het IJsselmeer moet Gooise Meren aanhaken bij Het Blauwe Hart en de Gebiedsagenda IJsselmeer 2050. Deze

Gebiedsagenda is ook medeondertekent door de coöperatie Gastvrije Randmeren, waar gemeente Gooise Meren in participeert. De bestuurlijke samenwerking dient dusdanig robuust te zijn dat de regio rond het IJsselmeer een volwaardige partner wordt in keuzes die de MRA op dit moment moet maken. Specifiek is het aan te bevelen om samen met de naastgelegen kustgemeenten sterker met elkaar op te trekken, misschien zelfs een 'front' vormen om het gemeentelijke belang regionaal te borgen. Bottomline worden de echte keuzes op regioniveau gemaakt, niet op gemeenteniveau. Dit impliceert ook dat de rol van Regio Gooi & Vechtstreek in deze veel steviger neergezet zou kunnen/moeten worden. En liefst samen met andere kustgemeenten langs de voormalige Zuiderzee een front maken om mee te praten en mee te denken over de natuurwaarden en onze recreatieve behoeften in ons gebied. Die moeten we duidelijk kenbaar maken. Principe 5 geeft aan dat er naast de noodzaak van inzoomen, ook een noodzaak bestaat om juist weer verder te abstraheren naar het niveau van de gehele regio. Principe 5 geeft aan dat er naast de noodzaak van inzoomen, ook een noodzaak bestaat om juist weer verder te abstraheren naar het niveau van de gehele regio. Hier is eveneens concrete actie op benodigd, zodat kansen die er nu juist in gezamenlijkheid zijn, ook in gezamenlijkheid kunnen worden verzilverd!

6. OKRA LANDSCHAPSARCHITECTEN ADVISEERT GEMEENTE GOOISE MEREN TE OM BETER SAMEN TE WERKEN MET BEDRIJVEN EN INWONERS OM KANSEN VOOR HET KUSTGEBIED ECHT TE KUNNEN PAKKEN.

Specifiek voor de kernen van Naarden, Muidenberg en Muiden is het opvallend dat er zoveel positieve energie vanuit deze drie kernen is; en dat het tegelijkertijd zo weerbarstig is om daadwerkelijk buiten tot uitvoering te komen van de gewenste

ambities en ideeën. Op de een of andere manier zal de samenwerking tussen gemeente en lokale groeperingen de komende jaren een flinke impuls moeten krijgen. Het geheel kan een stuk efficiënter en resultaatgerichter. Mogelijke oorzaken hiervan zijn dat er nu soms te veel op postzegelniveau naar het gebied gekeken. Te veel ieder voor zich. De bestemmingen zijn nu los zand. Afzonderlijk bereikbaar vanaf de snelweg en je bent weer weg. Als onderdeel van marketing en promotie voor bewoners én bezoekers moeten we vaker uitzoomen en die postzegels in hun onderling verband bekijken en samenhang aanbrengen. Maak een totaalkaart waarop alle leuke bestemmingen staan, inclusief bed and breakfast, lunchplekken, fietsroutes, wandelpaden en bootverhuur. Er moet samenhang komen tussen de bestemmingen. Als je fietst langs de voormalige Zuiderzee en je luncht in Muidenberg dan moet het duidelijk zijn dat je 's middags ook nog een rondje Naardermeer kunt fietsen. Met dit laatste principe doen we een oproep om de ontstane samenwerking en positieve sfeer in het kader van dit project Kustvisie vast te houden en te benutten om nu met elkaar samen ook een volgende stap te maken naar uitvoering!

